

ÅRSRAPPORT-2019

INNHold

LESERVEILEDNING	4
1 LEDERS BERETNING FOR 2019	4
2 INTRODUKSJON TIL VIRKSOMHETEN OG HOVEDTALL	6
2.1 Organisasjon	6
2.2 Strategiske mål	7
2.3 Hovedtall	7
3 ÅRETS AKTIVITETER OG RESULTATER	8
3.1 Fokusområder i kriminalomsorgen for 2019	8
3.2 Særskilte målsettinger for KRUS i 2019	8
3.3 Delmål 1 En grunnutdanning som dekker kriminalomsorgens behov for fengselsbetjenter	9
3.3.1 Sikre tilgangen og fordelingen på utdannet personell	9
3.3.2 Økt mangfold blant ansatte i etaten	9
3.3.3 Behovet for fengselsbetjenter	10
3.3.4 Høgskolekandidatstudiet	11
3.3.5 Bachelorstudiet	13
3.3.6 Føringer for innholdet i grunnutdanningen	15
3.3.7 Sammenslåing av KRUS og Politihøgskolen (PHS)	16
3.3.8 Planlegging av endret opptakstidspunkt for fengselsbetjentutdanningen	17
3.3.9 Verksbetjentutdanningen	17
3.3.10 Overordnet tilfredshet	17
3.4 Delmål 2 Utvikle og gjennomføre en etter- og videreutdanning som dekker etatens behov	18
3.4.1 Etterutdanning	18
3.5 Delmål 3 Forskning som bidrar til fagutvikling og utdanning, god praksis og gode beslutningsgrunnlag i kriminalomsorgen	19
3.5.1 Generelle føringer for forskningen ved KRUS	19
3.5.2 Særlig om forskning på tilbakefall	19
3.5.3 Tilbakefallsstudie	20
3.5.4 PRISM (Promoting Risk Intervention by Situational Management)	20
3.5.5 Nærmere om forskning på isolasjon	20
3.5.6 Sømløs straffegjennomføring	21
3.5.7 Prognoser for fengselskapasitet	21
3.5.8 Annen FoU aktivitet	22
3.5.9 Akademiske kvalifiseringsløp	22
3.5.10 Forskningskonferansen 2019	22
3.5.11 Publikasjoner, kommunikasjon etc	23
3.6 Delmål 4 Utføre nærmere fastsatte utviklingsoppgaver, og gi faglige råd til etaten	23
3.6.1 Kvalitetssikring av sikkerhetsemner i studiene og i etterutdanningstilbud	23
3.6.2 Kompetanseutvikling når det gjelder psykiske lidelser	24
3.6.3 Utvikling av samtaleverktøyet «Play it Right»	24
3.6.4 Isolasjonsproblematikk – prosjekt isolasjon og aktivisering	24
3.6.5 Forebygging av overdosedødsfall ved løslatelse (overdoseprosjektet)	25
3.6.6 Faglige veilederen for rusmestringsenheten – Er-Vil-kan programmet	25
3.6.7 Radikalisering	26
3.6.8 Implementering av tilbakeføringsstrategien – utviklingen av nettsiden tilbakeføring.no	26
3.6.9 Tilpasset arbeidsdag	26
3.6.10 Kvinnesoning	27

3.7	Delmål 5 Internasjonalt samarbeid	27
3.8	Personalpolitikk	28
3.8.1	Nynorsk	31
3.9	Sikkerhet og utvikling på IKT-området	31
3.9.1	Innledning	31
3.9.2	IKT-sikkerhet	31
3.9.3	Utvikling	32
3.9.4	Anskaffelser	32
3.9.5	Lisenser	33
3.9.6	Porteføljestyling	33
3.9.7	Utvikling av e-læringsprogram	33
4	ÅRSREGNSKAP OG ANALYSER	34
4.0	Innledning	34
4.2	Forutsetninger om økonomistyring	34
4.1	Overordnede budsjetttrammer for 2019	34
4.3	Resultater for 2019	35
4.3.1	Generelt	35
4.3.2	Driftsutgiftene	36
4.3.3	Inntekter	36
4.3.4	Økonomiske analyser	36
4.3.1	Personalutvikling	36
4.3.4	Driftsutgifter 2014 -2019	37
4.3.5	Inntekter	38
4.3.6	Virksomhetsområder	38
4.3.7	Belastningsfullmakter	40
5	STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN	41
5.1	Styringssystemer for KRUS	41
5.2	Styringsdialog	42
5.3	Resultatoppfølging	42
6	VURDERING AV FRAMTIDSUTSIKTER	43
	VEDLEGG 1 OVERSIKT OVER GJENNOMFØRTE ARRANGEMENTER FORDELT PÅ ANTALL DELTAKERE OG REGION	45
	VEDLEGG 2 PUBLIKASJONER, KOMMUNIKASJON ETC	1
	VEDLEGG 3: RESULTATSMÅL I DISPONERINGSBREVET	4

Leserveiledning

Dette dokumentet fyller flere formål:

1. å svare ut overordnede mål og styringsparametere som ble fastsatt i disponeringsbrevet ([se vedlegg 3](#)) fra KDI ved at KRUS ved å presentere sammenhengen mellom egen ressursbruk og produkt- og tjenesteleveranser for året, målt opp mot forventede og observerte bruker- og samfunnseffekter og virksomhetens samfunnsoppdrag.
2. evaluere oss selv med utgangspunkt i KRUS sin strategisk plan 2016-2019
3. egne målsettinger

Rapporten innleder med lederens vurderinger av året. Deretter gis det en beskrivelse av organisasjonen, strategiske mål og hovedtall.

Videre så redegjøres det for årets overordnede mål og fokusområder for kriminalosorgen og særskilte mål for KRUS.

1 Leders beretning for 2019

De viktigste prioriteringene for året.

Det er disponeringsbrevet fra Kriminalomsorgsdirektoratet som gir de viktigste prioriteringene for året. Helt sentralt er kvaliteten på høyskolekandidatstudiet i straffegjennomføring. Vi er derfor stolte av at det totalt ble uteksaminert 255 fengselsbetjenter i 2019 som nå er ute i pliktår med helt fersk kompetanse på straffegjennomføring og motiverte for å bidra med god innsats i kriminalomsorgen i mange år fremover.

Etter- og videreutdanning

KRUS har utviklet og fått akkreditert utdannelsen som fører til bachelorgrad. I 2019 startet det aller første kullet med 30 bachelorstudenter.

Det er gjennomført verksbetjentutdanning for 15 deltagere.

Kurs- og konferansevirksomheten til KRUS har et høyt aktivitetsnivå, og vi har blant annet i samarbeid med KDI arrangert 7 nasjonale konferanser i 2019. I tillegg er det gjennomført mange kurs og erfaringssamlinger som til sammen har hatt rundt 2600 deltagere. Det er et mål at KRUS på sikt også skal tilby studiepoenggivende kurs, og diskusjoner rundt dette ble påstartet på slutten av 2019.

Forskning

KRUS har en særskilt rolle innen forskning om straffegjennomføring, og skal bidra til en kunnskapsbasert utdanning og faglig utvikling innenfor kriminalomsorgsfeltet. Vi ønsker å fremheve spesielt at det er igangsatt et forskningsprosjekt relatert til isolasjonsproblematikken som forventes slutført på slutten av første halvår 2020.

I 2019 har det i tillegg til i forskningsavdelingen, også vært avsatt mer tid til forskningsaktivitet i de andre avdelingene.

Sentrale forhold, interne og eksterne, som har hatt betydelig innvirkning på oppnådde resultater

Det ble fattet vedtak om å endre oppstart av studiene fra januar til august, noe som bidrar til at KRUS tilpasser seg den organiseringen av studieåret som andre høyskoler har. Dette innebærer blant annet at det blir aktuelt for å vurdere å bli en del av Samordnet opptak.

Midtveis i året fratradte daværende direktør med pensjon og ny midlertidig er konstituert.

KRUS er internasjonalt anerkjent når det gjelder opplæring av fengselsbetjenter, og er av den grunn en ønsket samarbeidspartner for andre europeiske land. I 2019 har vi bidratt med vår kompetanse på utdanning i nærmere 10 land.

På vårparten ble det gjennomført en utredning av en evt. sammenslåing mellom KRUS og Politihøgskolen. Høringsrunden ble mottatt med blandede reaksjoner og vi avventer en politisk avklaring.

KRUS har en stabil bemanning med lite turnover noe som indikerer at arbeidsmiljøet er godt.

Økonomi

Bevilgningene er til dels en funksjon av opptaksvolumet. I 2017 til 2019 fikk vi i oppdrag å øke antall aspiranter, og dermed fulgte det med økte bevilgninger. Dette klarte vi med effektiv drift og noen nedprioriteringer. Samtidig frykter KRUS for fremtidig lavere bevilgninger som ikke vil dekke forsvarlig drift. Vi går derfor ut av året med en reserve av midler som kan overføres. Iflg budsjettene vil denne reserven bli forbrukt i 2020.

Vurdering av de samlede resultater, måloppnåelse og ressursbruk for året i lys av tilstand og utvikling per hovedmål.

Oppsummert leverer KRUS på de aller fleste områder i 2019. Imidlertid krever samfunnet mer av forskning og utdanning. KRUS må videreutvikle «produksjonskvalitet», og egen kompetanse for å holde tritt med samfunnsutviklingen

Fremtidens læringsmiljø vil bli mer digitalisert. KRUS har hatt mangelfull kapasitet på å kombinere fag- og teknologiområdet. Innovasjon på dette området vil prioritert framover.

Tilbakemeldinger fra aspiranter og fengsler var tilfredsstillende for 2019, men score fra de enkelte kullene er ujevne. Streben etter enda høyere kvalitet i utdanningen vil derfor være høyt på listen.

Lillestrøm 24.01.2020

Kristina Vee Lægreid

2 Introduksjon til virksomheten og hovedtall

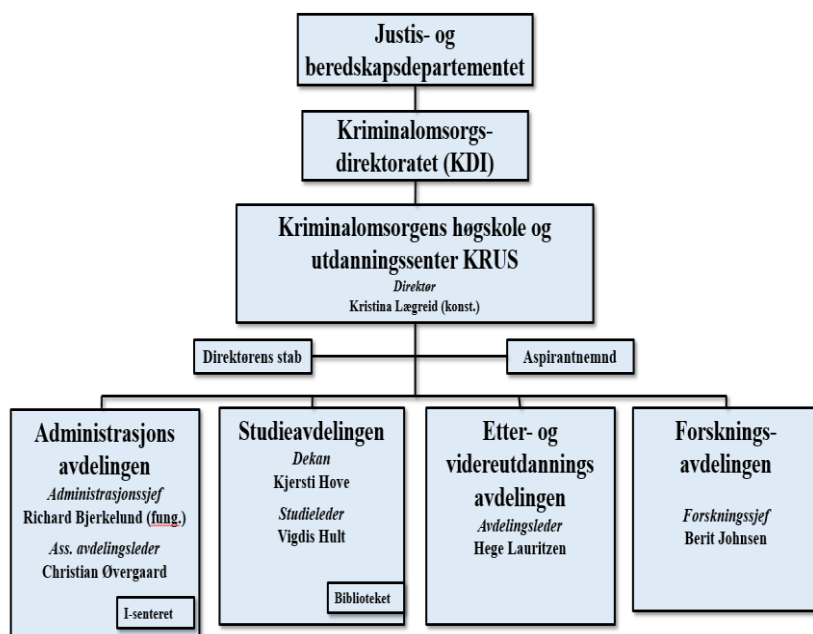
Kriminalomsorgens høyskole og utdanningscenter (KRUS) er en akkreditert høyskole for fengselsbetjentutdanning med bachelorpåbygg. Kjernevirksomheten består for øvrig av forskning og utvikling, etter- og videreutdanning verksbetjentutdanning. Støttefunksjonene utgjøres av bibliotek, HR, økonomi, regnskap, lønn, kommunikasjon, IT, resepsjon m.v.

Virksomheten er styringsmessig underlagt Kriminalomsorgdirektoratet (KDI)

Verdiskapningen er undervisning, veiledning og personaladministrasjon av aspiranter, arrangør- og innholdsansvar for kurs, konferanser og samlinger, forskningoppdrag, analyser og statistikk, utgivelse av publikasjoner, utviklingsoppgaver (programmer), m.v og for øvrig levere tjenester i samsvar med rollen som et kunnskapssenter for kriminalomsorgen.

KRUS sin kjernevirksomhet er høyskole-akkreditert fengselsbetjentutdanning og bachelorpåbygg, forskning og utvikling, etter- og videreutdanning verksbetjentutdanning. Støttefunksjonene består av bibliotek, HR, økonomi, regnskap, lønn, kommunikasjon, IT, resepsjon m.v.

2.1 Organisasjon

- **Direktørens stab** innbefatter funksjoner som HR, økonomi, internasjonale engasjementer, kommunikasjon og administrativ assistanse.
- **Studier** omfatter undervisningspersonalet, forskningstid, studiestøtte, ledelse, bibliotek og verksbetjentutdanning
- **Etter- og videreutdanning** omfatter utvikling av kursinnhold, ledelse av kurs og konferanser, utviklingsoppgaver gitt i disponeringsbrev og løpende oppdrag fra KDI og dessuten

oppdrag fra eksterne partnere.

- **Forskningsavdelingen** personale leverer vitenskapelige publikasjoner, statistikk og analyser, utredninger, evalueringer, internasjonalt samarbeid, undervisning ifm studiene
- **Administrasjonsavdelingen** omfatter personale til personaladministrasjon av aspiranter, IT-drift, kursadministrasjon, prosjektledelse, sekretær oppgaver, lønn, rekruttering, resepsjon, eksamensledelse mm.

2.2 Strategiske mål

<p>Utdanning og undervisning</p> <ul style="list-style-type: none"> • KRUS skal være ledende på utdanning innen kriminalomsorg, og skal utvikle og forvalte tidsriktig kompetanse som ivaretar dagens behov og fremtidens utfordringer i kriminalomsorgen.
<p>Forskning og utviklingsarbeid</p> <ul style="list-style-type: none"> • FoU ved KRUS skal bidra til profesjonell yrkesutdanning og -utøvelse i kriminalomsorgen og til å løse kriminalpolitiske utfordringer. KRUS skal være i front på relevant forskning og utviklingsarbeid innen kriminalomsorg.
<p>Samfunnsrettet virksomhet og formidling</p> <ul style="list-style-type: none"> • KRUS skal være en aktiv og synlig formidler av kompetanse om kriminalomsorgen.
<p>Studie- og arbeidsmiljø</p> <ul style="list-style-type: none"> • KRUS skal ha et attraktivt studie- og arbeidsmiljø med gjennomføringsevne, og være en lærende og nyskapende organisasjon. KRUS skal organisere og utvikle virksomheten og ressursene målrettet og effektivt.

Hele strategiplanen finnes i eget dokument.

2.3 Hovedtall

NØKKELTALL

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
P	ANSATTE ÅRSVERK	69	65	66	67	63	61
E	KVINNEANDEL	57 %	57 %	56 %	52 %	54 %	55 %
R	TURNOVER	18 %	5 %	5 %	9 %	9 %	6 %
S	MIDLERTIDIG ANSATTE PR UTG ÅR	6	6	7	9	8	2
O	FAG PERSONELL	32	33	35	35	38	37
N	FORSKNING ÅRSVERK ALLE AVD	7	6	6	8	10	10
E	ADMINISTRASJONSANDEL	54 %	49 %	47 %	48 %	40 %	39 %
L	FØRSTEKOMPETANSE	28 %	27 %	29 %	26 %	21 %	25 %
L	KVINNER I LEDELSEN	80 %	80 %	80 %	80 %	80 %	80 %
	LÆRLINGER	0	0	0	1	1	1
	SYKEFRAVÆR	4,9 %	4,3 %	3,7 %	5,0 %	4,7 %	5,2 %
S	ASPIRANTER ÅRSVERK	346	344	346	368	445	391
T	STUDIEPOENG PRODUKSJON	20 760	20 640	20 760	22 080	26 700	23 460
U	FRAFALL	N/A	6 %	5 %	7 %	4 %	9 %
D	SØKERE		1083	1136	1214	845	1134
E	OPPTAK	176	176	176	250	201	152
N	KVINNELIGE ASPIRANTER	N/A	43 %	45 %	47 %	48 %	46 %
T	ANNEN KULTURBAKGRUNN	N/A	4 %	8 %	8 %	8 %	8 %
R	BACHELOR ANT						30
Ø	KOSTNADER TOTALT	185 mkr	194 mkr	196 mkr	228 mkr	262 mkr	255 mkr
K	KOSTNADER FAG OG ADMINISTRASJON	72 mkr	80 mkr	82 mkr	90 mkr	94 mkr	93 mkr
O	KOSTNADER ASPIRANTER	113 mkr	114 mkr	114 mkr	138 mkr	168 mkr	162 mkr
N	INNTEKTER	1,2 mkr	3,4 mkr	5,1 mkr	3,0 mkr	1,1 mkr	3,1 mkr
A	STUDENTTILFREDSHET						4,38
N	INTERNASJONALT SAMARBEID ÅRSVERK	1,0	1,5	1,5	1,0	0,5	0,7
E	MEDIEBIDRAG antall	38	33	36	18	25	49
T	KURS- OG KONFERANSEDELTAKERE	1 743	2 063	2 228	2 635	2 505	2 634

3 Årets aktiviteter og resultater

3.1 Fokusområder i kriminalomsorgen for 2019

Justisdepartementet setter årlige mål for for kriminalomsorgen: Tabellen under viser de meste sentrale områdene.

MÅL FOR 2019	FOKUSOMRÅDER 2019	SUKSESSINDIKATOR
<ul style="list-style-type: none">• Redusere alvorlig kriminalitet• Styrke forebyggingen av kriminalitet• En mer effektiv straffesakskjede	<ul style="list-style-type: none">• Vold og trusler mot ansatte• Radikalisering• Psykisk syke innsatte• Isolasjon• Kvinnesoning• Nytt fagsystem• Sømløs straffegjennomføring	<ul style="list-style-type: none">• reduksjon av tilbakefall

KRUS justerer løpende virksomheten mot fokusområdene som er gitt av Justisdept. og KDI. Når det gjelder målsettingen om en styrking av forebyggingen av kriminalitet, kan det her særlig fremheves at kriminalomsorgen skal måles på, og at forskningsmiljøet ved KRUS har en vesentlig rolle i arbeidet med analyser på dette området.

Når det gjelder målsettingen om en mer effektiv straffesakskjede, kan det her nevnes at KRUS vil ha en viktig rolle blant annet når det gjelder utarbeidelse av prognoser for forventet behov for straffegjennomføringskapasitet.

De økonomiske rammevilkårene for kriminalomsorgen er betydelig strammet inn de senere år. Det er derfor ikke rom for økt ambisjonsnivå. For KRUS medfører dette bl.a at etaten etterspør færre nyutdannede fengselsbetjenter pga innsparinger i etaten, noe som truer kvaliteten av tjenestene i kriminalomsorgen.

3.2 Særskilte målsettinger for KRUS i 2019

For å understøtte kriminalomsorgens måloppnåelse, har KRUS blitt pålagt følgende delmål i 2019:

1. En grunnutdanning som dekker kriminalomsorgens behov for nyutdannede fengselsbetjenter.
2. Etter- og videreutdanning som dekker etatens behov. KRUS skal iverksette oppstart av et påbyggingsstudium som fører frem til bachelor i straffegjennomføring våren 2019.
3. Forskning som bidrar til fagutvikling og utdanning, god praksis og gode beslutningsgrunnlag i kriminalomsorgen. KRUS skal prioritere forskningsprosjekter som kan dokumentere eller sannsynliggjøre effekter av kriminalomsorgens innsats for å redusere tilbakefall.
4. Utføre nærmere fastsatte utviklingsoppgaver, og gi faglige råd til etaten
5. Bidra til internasjonalt samarbeid

Prioriterte oppgaver for kriminalomsorgen i 2019 omfatter videre arbeid med problemer i tilknytning til isolasjon, psykisk syke, og seksuallovbrytere, samt implementering av kvinnesoningsstrategien.

KRUS må påregne oppdrag for å støtte det videre utviklingsarbeidet som skal iverksettes i 2019, og tema innenfor disse områdene må tas inn i grunn- og etterutdanningen.

3.3 *Delmål 1 En grunnutdanning som dekker kriminalomsorgens behov for fengselsbetjenter*

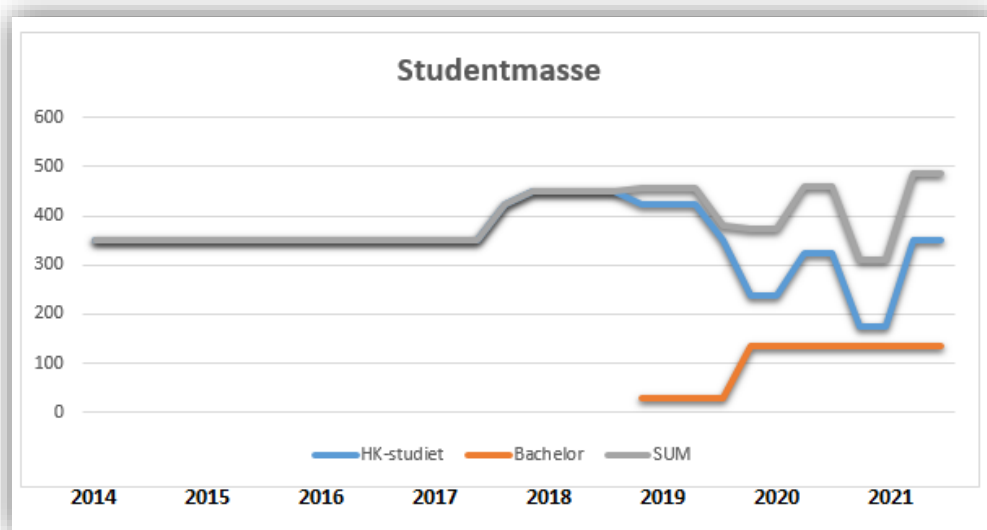
3.3.1 Sikre tilgangen og fordelingen på utdannet personell

Vi ønsker å rekruttere engasjerte og kunnskapsrike fengselsbetjenter med personlige og faglige egenskaper og interesser tilpasset kriminalomsorgen.

Størrelsen på de årlige opptak bestemmes av Justisdepartement etter innspill fra KDI og KRUS. Opptaket har vært stabilt på 175 aspiranter fram til 2017. KRUS er derfor «rigget» for å gjennomføre etatsutdanning for ca. 350-400 aspiranter fordelt på to utdanningsår, dvs uteksaminere 175-200 fengselsbetjenter hvert år. I 2017-18 økte opptaket med 100 aspiranter ekstra for å dekke behovet ifm nye fengsler i Agder. I 2019-2021 vil opptaket være noe mindre som følge av det forannevnte og en omlegging av studieåret.

Det generelle utdanningsnivået i samfunnet blir stadig høyere og kravene til profesjonalitet i kriminalomsorgen har medført at KRUS fra 2019 tilbyr et akreditert bachelor-påbygg. Dette er også viktig instrument for tiltrekke oss de beste kandidatene.

Neste figur viser studentmassen i tid og utdannelsesstype. Omlegging av studieåret (omtales senere) og Bachelor-påbygget får effekter de senere årene.

3.3.2 Økt mangfold blant ansatte i etaten

Kriminalomsorgen har som målsetting å øke mangfoldet blant de ansatte i etaten. Et større mangfold blant de ansatte vil gi etaten en bredere kompetanse som i større grad gjenspeiler befolkningen, og er særlig viktig for å kunne møte de utfordringer det innebærer at en stor andel av fangebefolkningen er utenlandske statsborgere. KRUS har derfor fortsatt arbeidet for å oppnå en større andel aspiranter med **annen kultur- og språkkompetanse enn nordisk og engelsk**. Videre sikter vi mot å oppnå en tilnærmet lik fordeling mellom kvinnelige og mannlige fengselsbetjenter.

Tiltaksplan for god og likeverdig straffegjennomføring for **samiske innsatte** og domfelte ble vedtatt tidlig i 2014, og region nord er gitt et spesielt ansvar for oppfølging av denne. KRUS er blitt bedt om å samarbeide med regionen om dette arbeidet og jobbe aktivt for å rekruttere aspiranter med samisk kompetanse. Dette har vist seg meget ressurskrevende og har blitt avveiet

mot andre aktiviteter. Det har ikke vært samiske søkere på vår 2019-kullet.

KULL	SØKNAD	OPPTAK	KVINNER	%	FREMME KULTUR	SAMISK
V14		175				
V15	1083	176	76	43 %	7	4 %
V16	1136	176	80	45 %	14	8 %
V17	1204	175	82	47 %	14	8 %
H17	992	75	36	48 %	6	8 %
V18	845	201	93	46 %	17	8 %
V19	1134	152	69	45 %	9	6 %
V20	838	90	40	44 %	11	12 %
V15-V20	7232	1045	476	46 %	78	7 %

(V=opptak vår/januar H=opptak høst)

I tabellen vises historiske tall for opptaket fra 2014 og fram til 2020.

I tillegg til antallet i tabellen over utdannes normalt 25 verksbetjenter hvert år. I 2019 ble det imidlertid ikke tatt opp nytt kull som vanligvis begynner på høsten.

Andelen av kvinner er på 46 % som er strøket flere enn målsettingen på 45%. Når det gjelder etnisitet er opptaket de siste årene vært i gjennomsnitt 7 % av søkere som behersker andre språk enn nordisk og engelsk. Målsettingen her er 10%.

3.3.3 Behovet for fengselsbetjenter

Nedenfor følger en prognose for opptak av aspiranter på KRUS basert på en noe forenklet modell for kjente faktorer som påvirker behovet. Grunnlaget for prognosen er tall for fengselsbetjentstillinger i etaten pr. 1 mars de siste årene fram til og med 2018, tall for opptatte aspiranter de siste årene, samt tall for avgang og tilgang. Tallet for opptatte aspiranter inngår i de årlige tilgangstallene for nye ansatte, men utgjør ikke nødvendigvis alle som tilsettes. Noen få tilsettes utenom opptaket. Tilgangstallene er derfor litt vanskelig å estimere eksakt, men det sikreste er å legge til grunn minstetallet, som tilsvare det forventede antallet aspiranter som vil begynne å arbeide som pliktårsbetjenter, basert på opptakstallene foregående år.

Beregningen viser at for å kunne opprettholde noenlunde samme antall fengselsbetjenter i etaten, vil det være behov for å ta opp minst 175 betjenter kommende år.

					Beregnet				Estimert
					01.03.19	01.03.20	01.03.21	01.03.22	
Stillinger	01.03.15	01.03.16	01.03.17	01.03.18					
Identiske	1 952	1 995	2 019	2 044	2 071	2 035	2 079	2 077	
Avganger	215	179	207	206	202	202	202	202	
Tilganger	222	231	231	229	165	246	200	175	
Sum ansatte	2 174	2 226	2 250	2 273	2 236	2 281	2 279	2 252	
Turnover	9,9 %	8,2 %	9,3 %	9,2 %	8,9 %	9,0 %	8,8 %	8,9 %	

3.3.4 Høgskolekandidatstudiet

Studieprogrammet Høgskolekandidat i straffegjennomføring (120 stp.) er basert på rammeplan for høgskolekandidat i straffegjennomføring, fastsatt av Kriminalomsorgsdirektoratet.

Studiet ble akkreditert av NOKUT 28.02.2012. Det er delvis regulert av Universitets- og høgskoleloven jf. Forskrift om delvis innlemming av Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS) under lov 1. april nr. 15 om universiteter og høgskoler, av Forskrift om aspiranter i kriminalomsorgen fastsatt av kriminalomsorgens sentrale forvaltning (KSF) med virkning fra 01.01.2012 samt Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring fastsatt av Kunnskapsdepartementet 15.12.2011. Gradens engelske tittel er University College Candidate in Correctional Studies. Dette dokumentet er sentralt for så vel aspiranter som andre som bidrar i studiet. Alle er forpliktet til å gjøre seg godt kjent med dette dokumentet.

Høgskolekandidatutdanningens innhold er basert på kriminalomsorgens samfunnsoppdrag gitt i Lov om gjennomføring av straff (straffegjennomføringsloven) av 18. mai 2001 nr. 21. Utdanningen er profesjonsrettet og bygger på erfarings - og forskningsbasert kunnskap. Utdanningen gir fengselsbetjenter kompetanse i straffegjennomføring og bidrar i utviklingen av en sømløs, kunnskapsbasert kriminalomsorg. Utvikling av profesjonsrollen inngår som et viktig element i hele studiet.

Fengselsbetjentutdanningen er en generalistutdanning som både vektlegger generisk kunnskap, generell metodekompetanse og spesifikk, praktisk handlingskompetanse. Aspirantene skal gjennom studiet utvikle en grunnleggende faglig kompetanse som også innebærer evne til faglig og etisk refleksjon over egen yrkesutøvelse.

Utdanningen er bygd opp for å ivareta en faglig progresjon fra første til fjerde semester. Med utgangspunkt i Lov om straffegjennomføring § 2 som bl.a. sier «..ved varetektsfengsling skal kriminalomsorgen legge forholdene til rette for å avhjelpe negative virkninger av isolasjon..», vil det i studiet bli lagt vekt på isolasjon og skader ved isolasjon ved fengsling generelt.

3.3.4.1 Opptak i 2019

Kull 19/20 (V19)

Rekrutteringen startet med utlysning sommeren 2018. Det var 1134 søkere på dette kullet, de 507 best kvalifiserte søkerne ble innkalt til opptaksprøver og 390 kandidater møtte til opptak. Vi gjennomførte 17 opptaksdager ved KRUS.

Tilbud om aspirantstilling ble sendt til 155 kandidater i månedsskiftet november/desember. 3 trakk søknaden slik at 152 startet opp i januar 2019

	Kull 2019 (Vår19)	Kull 2020 (Vår20)
Antall søkere	1134	838
Innkallt til opptak	507	431
Møtt til opptak	390	318
Antall opptaksdager	17	16
Antall tilbudt stilling	155	93
Oppstart	152	90
Kvinneandel	45 %	44 %
Manneandel	55 %	56 %
Snittalder	25,3 år	25,4 år
Yngst/eldst	20/51 år	20/49 år
Samisk	1	0
Språk/kultur utover norsk/engelsk	6 %	12 %
Erfaring fra Kriminalomsorgen	25 %	39 %
Annen høyere utdanning	40 %	35 %
Ikke bestått fysisk test	6	11

Data sammenlignet med tidligere kull skiller seg ikke ut i veldig stor grad, bortsett fra at det er færre med etatserfaring fra kriminalomsorgen i år. Av totalt 1134 søkere hadde 133 søkere erfaring (nåværende/tidligere) fra kriminalomsorgen, og dette er et mye lavere tall enn tidligere snitt som har vært rett i overkant av 200 (ca 20%). Dette kan skyldes at vi tok inn mange både til kull H17 og V18, samt at KDI og regionene har «strammet» inn føringene for bruken av 1078-betjenter ved enhetene det siste året. En positiv erfaring fra årets opptaksprosess er at det kun var seks kandidater som ikke klarte fysisk funksjonstest, og tallet er rekordlavt!

Kull 2020 (Vår20)

Stillingene ble lyst i mai 2019. Det var 838 søkere på dette kullet, de 431 best kvalifiserte søkerne ble innkalt til opptaksprøver og 318 kandidater møtte til opptak. Vi gjennomførte 16 opptaksdager ved KRUS.

Tilbud om aspirantstilling ble sendt til 90 kandidater og 3 takket nei til tilbudet som ble erstattet av 3 på venteliste slik at 90 startet opp i januar 2020.

I dette kullet er det flere med etatserfaring fra kriminalomsorgen enn ved forrige opptak (se over). Årsaken er muligens at opptaket er halvert. Av totalt 837 søkere hadde 101 søkere erfaring (nåværende/tidligere) fra kriminalomsorgen. Det var 11 innkalte som ikke besto fysisk funksjonstest, noe som er en betydelig (> 3-dobling) økning fra fjorårets opptak. Det er også betydelig større andel fremmedkulturelle enn tidligere (12%).

KULL	OPPTAK	FULLFØRT	MÅL	%
V14	175	164	175	94 %
V15	176	168	175	95 %
V16	176	164	175	93 %
V17	175	162	175	93 %
H17	75	75	75	100 %
V18	201	183	200	91 %
V19	152	Nå 151	150	99 %
V20	90	Nå 90	88	100 %
V15 - V20	1045	993	1038	95 %

(V=opptak vår/januar H=opptak høst)

3.3.4.2 Frafall

Det er noe frafall og bevegelse i aspirantmassen. Noen slutter av personlige årsaker, andre har fått hjelp til å slutte og noen har blitt oppsagt. Årsaker kan være manglende eksamensresultater, språk, fysiske evner o.a.

Fødselspermisjoner og sykdom forårsaker utsettelse av studiene og bevegelser mellom kullene. Det er derfor vanskelig å måle frafallet på hvert enkelt kull, men over tid ser man at frafallet er på ca 5%, som er lavt målt mot andre utdanningsinstitusjoner.

3.3.5 Bachelorstudiet

3.3.5.1 Generelt

KRUS har i overgangen mellom høstsemesteret 2018 og vårsemesteret 2019 oppnådd to høyt prioriterte mål:

- opptak til Bachelorstudium i straffegjennomføring
- bachelorpåbygget åpnet muligheten for å søke om støtterett i Lånekassen, som medfører at KRUS sine bachelorstudenter kan motta lån og stipend fra Lånekassen. Dette vil først og fremst være aktuelt for studenter som søker internasjonal studentutveksling i tredje semester.

I 2019 er det gjennomført undervisning av det første samlingsbaserte Bachelor-kullet (2019/2020) på 30 studenter. Det har blitt gjennomført opptak til et nytt kull for 2020/2021 med 30 studenter og i tillegg er det tatt opp ca 74 studenter i enkeltemner.

3.3.5.2 Bachelorkull 2019

Det var 31 studenter som startet på bachelorstudiet første samling 22.-25.1. 2019 med emnet 3000 «Kriminalomsorgen som virksomhet». Emnet er organisert i tre deler: en introduksjon til «kriminalomsorgen som virksomhet» - sentrale begreper og perspektiver, kriminalomsorgen som organisasjon, forvaltning og arena for profesjonell samhandling og skjønn og brukerperspektiver. Første samling tok for seg «en introduksjon til kriminalomsorgen som virksomhet - sentrale begreper og perspektiver». Denne samlingen ga også en videreinnføring i vitenskapsteori og metode.

Samling 2 som var fra 5.-7.3.2019 hadde kriminalomsorgen som organisasjon, forvaltning og profesjonell virksomhet som tema gjennom diskusjoner, forelesninger og diskusjonsgrupper hvor praksiserfaringer ble delt og drøftet. Mellom samling 1 og 2 hadde studentene en skriftlig mellomoppgave, som ble sendt inn for tilbakemelding av vitenskapelig personale. Oppgaven dannet også utgangspunkt for gruppediskusjoner blant studentene.

Siste samling er 23.-25.4. og temaet for denne samlingen er «Skjønn og brukerperspektiver». Til denne samlingen har studentene arbeidet med en mellomoppgave knyttet til dette temaet. Oppgaven blir innlevert på Canvas og studentene får tilbakemelding på oppgaven av vitenskapelig personale.

Faktor	Score
Overordnet tilfredshet	4,3
Faglig og sosialt miljø	4,2
Eget engasjement	4,2
Studieprogrammet inspirasjon	4,0
Forventninger	4,0
Organisering av studieprogrammet	3,9
Medvirkning	3,9
Fysisk læringsmiljø	3,9
Vurderingsformer	3,8
Undervisning	3,8
Eget læringsutbytte	3,7
Studiestart	3,6
Relevans for arbeidslivet	3,4
Bruk av digitale verktøy	3,2
Tilbakemelding og veiledning	3,1

Studenttilfredshet

Uformelle brukerundersøkelser på slutten av hver samling har vist stor grad av trivsel, fornøydhets og god fornøydhets med faglig nivå. Flere uttrykker at de opplever seg velkomne og ivaretatt. På slutten av semesteret ble det gjennomført en anonym spørreundersøkelse som viste stor grad av fornøydhets med faglig innhold og relevans. Oppmøtet er veldig godt med svært lite fravær. Studentene er aktive til å benytte mail og Canvas om de lurer på noe, og responstiden på svar er rask. Skriftlig hjemmeeksamen ble avholdt 4.-6.6.2019 med meget godt resultat og ingen stryk. Avsluttende evaluering dokumenterer at studentene er godt fornøyd med påbyggingsstudiet etter første emnes gjennomføring. På en skala fra 1 til 5 hvor 1 angir lav verdi og 5 høy

verdi vurderes grupperte hovedtema lagt over gjennomsnitt i positiv retning. Studentene er alt i alt godt tilfreds med studiet. De er minst tilfreds med individuell tilbakemelding og veiledning.

Påbyggingsstudiet svarer i stor grad på etterspørsel om kompetanseheving i tema som psykisk syke og innsattepopulasjoner med særskilte behov. I emnet som gjennomføres høsten 2019 (KRUS3200 Kriminalitetsforebyggende arbeid i kriminalomsorgen) blir det stort fokus på kunnskapsbasert kriminalomsorg, «best practice». Her blir det fokus på fenomenkunnskap om psykisk syke, seksuallovbrudd, kvinner. Se studieplanern for ytterligere informasjon <https://www.krus.no/bachelor.474904.no.html>.

Det er i år utarbeidet en ny emneplan for et valgfritt emne innen psykiske lidelser i samarbeid med SIFER. Dette emnet svarer spesielt på oppdraget KRUS er gitt av KDI om å styrke kompetansen innen psykiske lidelser og isolasjonsproblematikk. Dette valgfrie emnet kan tilbys som enkeltemneopptak våren 2020 for flere enn de som gjennomfører påbyggingsstudiet.

Enkeltemneopptak

Enkeltemne	Søkere	Opptak
KRUS3201 Radikalisering og voldelig ekstremisme i kriminalomsorgen	29+1 internasjonal	11+1
KRUS3202 Systematisk endringsarbeid og forebygging av tilbakefall til kriminalitet - tilnærminger, utvikling og kritiske aspekter	25	16
KRUS3203 Veiledning i kriminalomsorgen	27	24
KRUS3204 Innsatte og domfelte med psykiske lidelser å	29	21

Bachelorkull 2020

Opptak til bachelor i straffegjennomføring ble gjennomført i perioden 20. september 2019 til ca. 6. desember 2019. Opptaket er gjort med hjemmel i «Forskrift om studiet bachelor i straffegjennomføring» <https://lovdata.no/forskrift/2018-11-16-1811>.

Dette er det andre opptaket i Bachelorstudiet ved KRUS. Første opptak til Bachelor ble gjennomført høsten 2018. I 2018 ble maler, websider, tekniske løsninger og prosedyrebeskrivelser utviklet. I år har vi videreført og utviklet opptaket etter erfaringer fra i fjor, oppdatert maler og prosedyrebeskrivelser samt gitt opplæring til to medarbeidere i Studieavdelingen. Felles studentsystem (FS) er brukt som fagsystem i opptaket.

- Totale søkertall: 170
- Søkere ved søknadsfrist: 92 kvinner og 78 menn.
- Opptaket ble 34 kandidater (1 trukket seg) - 18 kvinner og 16 menn.

3.3.5.3 1078-betjenter

KRUS har gjennomført en kartlegging av fast ansatte 1078 betjenter (ca. 50 personer) i hele kriminalomsorgen. Kartleggingen inneholder en oversikt over hva som kreves for at den enkelte er kvalifisert til opptak på fengselsbetjentutdanningen (her menes de formelle kravene, ikke de fysiske). Regionene har vært involvert i kartleggingen. Med utgangspunkt i besvarelsene er det igangsatt et arbeid for å lage en analyse over utdanningsbehovet i årene som kommer.

3.3.6 Føringer for innholdet i grunnutdanningen

KRUS skal i videreutvikling av studieplanen spesielt hensynta behovet for å videreføre prioriteringen av studieinnhold vedrørende isolasjonsproblematikk i fengsel, samt psykiske lidelser og atferdsavvik som er relatert til vold og seksuelt betont kriminalitet. Videre skal grunnutdanningen gi kjennskap til de spesifikke behovene som kvinner under kriminalomsorgens ansvar har. Undervisning om rammene for og ivaretagelse av LHBT-personer i fengsel skal også prioriteres i grunnutdanningen.

3.3.6.1 Isolasjon

Isolasjonsproblematikk berøres i flere emner i alle semestre, både direkte og indirekte.

Tematikken ivaretas først og fremst i emnet Tilbakeføring og miljøarbeid som foregår i praksisfeltet. Her gjennomføres en egen temaperiode med betydelig fokus på isolasjon (innkomst, varetekt, isolasjon og psykiske lidelser). I denne temaperioden er det både lagt inn en streamet forelesning om isolasjon, en av faglærerne ved KRUS gjennomfører en undervisningsdag om isolasjon og aspirantene arbeider med et miljøarbeidsprosjekt rettet mot forebygging/avhjelping av isolasjonsskader. Emnet går over 5 uker med 9 skole-/teoridager. I tillegg arbeider aspirantene med en individuell, skriftlig arbeidsoppgave om temaet. De gjennomfører også en gruppeveiledning om temaperiodens tematikk. Pensum knyttes direkte til problematikken. Avhjelping av skadevirkninger ved isolasjon, dreier seg jo i stor grad om miljøarbeid - om menneskelig kontakt, aktivisering og kontaktbetjentarbeid. Mye av det aspirantene lærer om psykiske lidelser i dette emnet er også indirekte relevant. Isolasjonsproblematikk berøres også i siste semester under temaet selvmord.

3.3.6.2 Psykiske lidelser

Det har de senere årene blitt lagt større vekt på undervisning i psykiske lidelser, jf tidligere årsrapporter. Utviklingen har vært gjennomført i tråd med tidligere føringer fra KDI. Tematikken tas opp i flere emner, spesielt i emnet Tilbakeføring og miljøarbeid som gjennomføres i praksisperioden.

I Bachelor-utdanningen gis det fordypning i dette temaet

3.3.6.3 Seksuallovbrytere

Grunnutdanningen skal dekke mange tema og det er begrenset mulighet til ytterligere vektlegging av tematikkene som nevnes. Adferdsavvik som er relatert til vold og seksuelt betont kriminalitet vektlegges i liten grad i grunnutdanningen. Dette temaet tas først og fremst opp i forelesning i fjerde semester.

3.3.6.4 LHBT

Undervisning om rammene for og ivaretagelse av LHBT-personer i fengsel behandles også i en forelesning i fjerde semester. I revidert studieplan for kull V2020 vil det bli vurdert om tematikken kan behandles grundigere enn tilfellet er pr i dag.

3.3.6.5 Forskningsbasert undervisning

Ansatte i Studieavdelingen kan søke timerressurser til å drive FoU innen studiets kjerneområder slik at vi kan imøtekomme kravet om forskningsbasert utdanning i studiet. For 2019 gis til sammen 360 % FoU-ressurs. 330 % ressurs ble innstilt fra FoU-utvalget. De resterende 30 % er benyttet til interne utviklingstiltak.

Alle ansatte med førstekompetanse er involvert i undervisningen av aspiranter/studententer. Ansatte i forskningsavdelingen har opp til 20 % av sin stilling avsatt til undervisning.

For 2019 gav 20 % ressurs av 18 faste, vitenskapelige stillinger til sammen 360 % FoU-ressurs. Ressursen ble innstilt fra FoU-utvalget og godkjent av direktør. Resterende ressurs (30 %) ble tildelt til mindre prosjekter av dekan.

	FoU-tema	Ressurstildeling
1	Kriminalomsorgen etter 22/7 (PhD-studium)	25 %
2	Ro, orden og sikkerhet - en studie av fengselsbetjentes profesjonsblikk (PhD-studie).	50 %
3	Religion og religionsutøvelse i fengsel – en kvalitativ studie av muslimske innsatte i norsk kriminalomsorg. Feltarbeid.	35 %
4	Å snakke om kriminalitet. Feltarbeid.	45 %
5	Ungdomsenhetene – en evaluering	25 %
6	Ren trening i fengsel, doping. I samarbeid med forskningsavdelingen.	15 %
7	Ferdigstillelse av førstelektorsøknad	25 %
8	Å bli fengselsbetjent - en studie av aspirantenes utvikling. Intervjustudium.	20 %
9	Kvinner desistance. Intervjustudium. To ansatte involvert.	60 %
10	StudData i fengselsbetjentutdanningen. Et longitudinell studium. Digitalisering i utdanninger ved KRUS	30 %

3.3.6.6 Profesjonalisert studieadministrasjon

KRUS har de siste årene investert i nye studieadministrative systemer. Ca 2 årsverk går med til løpende studieadministrative oppgaver. Opptaksperioden kommer i tillegg.

Systemstrukturen består av

FORMÅL	APPLIKASJON
Felles studentsystem	FS
Læringsplattform	CANVAS
Eksamenssystem	WISEFLOW
Rom- og timeplanlegging	TIME-EDIT

Systemene ble hovedsakelig installert i 2018 og videreutviklet i 2019.

3.3.7 Sammenslåing av KRUS og Politihøgskolen (PHS)

Justis- og beredskapsdepartementet ba KDI og POD utrede en sammenslåing av PHS og KRUS med det formål å opprette en høgskole. Videre ble KDI og POD bedt om å vurdere hvordan høgskolens forskningsmiljøer kan videreutvikles i tråd med regjeringens langtidsplan for forskning og høyere utdanning, JDs overordnede føringer og sektorens behov for forskning.

Utredningen skulle også vurdere et kunnskapssenter for justissektoren. KRUS fikk betydelige oppgaver i dette utredningsarbeidet. Uavhengig av de ovennevnte utredningene ble KRUS anmodet om å arbeide for å styrke samarbeidet med relevante forskningsmiljøer, herunder Politihøgskolen.

To arbeidsgrupper med representanter fra KDI, POD, PHS og KRUS vært i arbeid. Mandatene har vært:

Delutredning 1: Ulike styringsmodeller og økonomiske og administrative konsekvenser ved en sammenslåing – fordeler, ulemper og gevinster. Konsekvenser for lover, forskrifter og avtaleverk

Delutredning 2: Hvordan kan høgskolenes forskningsmiljøer videreutvikles. Rolle, ansvar og oppgaver for et kunnskapssenter for justissektoren

Justis- og beredskapsdepartementet (JD) sendte rapportene om eventuell sammenslåing av PHS og KRUS på høring i begge etatene, inkludert de sentrale tjenestemannsorganisasjonene og hovedverneombudet. Høringsfristen var 2. oktober. Ansatte fikk også mulighet til å gi innspill til høringsuttalelsen gjennom sin fagforening.

Utredningen fikk en blandet mottakelse i høringsrunden. Videre framdrift er foreløpig uavklart.

3.3.8 Planlegging av endret opptakstidspunkt for fengselsbetjentutdanningen

Oppstart av studieåret har alltid vært i januar ved KRUS. Etter en utredning av konsekvensene av en omlegging av studieåret for fengselsbetjentutdanningen, er det besluttet at oppstart endres til august og dermed tilpasses samordnet opptak. Man tar sikte på en «myk» overgang ved at halvparten av de nye studentene i 2020 starter i januar og halvparten i august. I 2021 vil alle studentene ha oppstart i august. Dette vil i noen år få en «bølgeeffekt» i antallet som er i praksis og inne i teorisemestrene. Med endret studieår, er det også mer aktuelt å vurdere om KRUS skal bli en del av Samordnet opptak. Diskusjoner rundt dette vil påstartes tidlig i 2020.

3.3.9 Verksbetjentutdanningen

På bakgrunn av en intern evaluering av VBU-utdanningen er KRUS bedt om å vurdere kvalifikasjoner for opptak til VBU-utdanningen og utdanningens nivå. Det bes om vurdering av VBU som fagskoleutdanning.

- Vurderingsarbeidet er gjennomført, og rapporten har vært til beslutning i etatsledergruppa med følgende konklusjoner. VBU gjennomføres i 2020 i tråd med dagens utdanningsmodell. KRUS igangsetter ikke arbeid for å utvikle VBU til en akkreditert fagskole. For VBU-opptak i 2021 settes det tydeligere inntakskrav: Fullført videregående skole. VBU skal være obligatorisk.

3.3.10 Overordnet tilfredshet

- **Grunnutdanningen**

KRUS rapporterer tilfredshet inn til studiebarometeret. For 2019 er tallene vist i tabellen under. Måltallet er 4.

Aspirantkull	Etter semester		Gj.snitt
	3	4	
H17	4,57	4,6	4,59
V18	4,53	3,79*	4,16
Totalt	4,55	4,20	4,38

*Dette tallet er hentet fra Studiebarometeret. Spørsmålet og skalaen er det samme, men tidspunktet for når aspirantene svarer er tidligere i semesteret enn hva tilfelle er for de andre kullene som svarer på slutten av semesteret. Note: Likert skala fra 1-5.

- **Bachelor-studiet**

Det første BA-kullet er halvveis i studiet. Avsluttende evalueringer etter hvert emne viser at de synes at BA-programmet er stimulerende og faglig utfordrende. De alle fleste vurderer også at programmet i høy grad motiverer dem til studieinnsats. På en skala fra 1-5 hvor 1 angir lav verdi og 5 høy verdi vurderer kullet i gjennomsnitt 4,1 på overordnet tilfredshet med det første BA-emnet^[1]. Etter det andre emnet vurderes overordnet tilfredshet med 4,3 (Jeg er, alt i alt, tilfreds med det studieprogrammet jeg går på).

3.4 Delmål 2 Utvikle og gjennomføre en etter- og videreutdanning som dekker etatens behov

3.4.1 Etterutdanning

I 2019 var det oppsatt i overkant av 70 arrangementer jf. kurskatalogen. Følgende 15 arrangementer ble avlyst pga. manglende påmelding: flerkulturell forståelse, VINN, tilbakeføring og forvaltningssamarbeid, anskaffelser, (merkantiltkurs i regi av KDI), BRIK, økonomi for ledere, Kompis (KIF & KIA), utenlandske statsborgere, motiverende samtale(MI) og Islam i fengsel, Dialogverksted, fag - og erfaringssamling om programvirksomheten, nyansatt- kurs og Risiko og konflikthåndtering.

KDI og KRUS organiserer og gjennomfører i fellesskap flere kurs, fag og erfaringssamlinger og nasjonale konferanser. Gjennomføring av arrangementer oppført i KRUS-katalogen er inndelt i trenivåer på samarbeid:

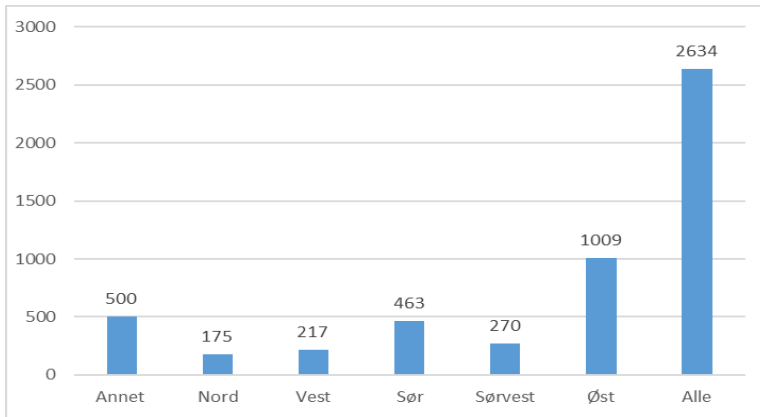
- Kategori A. Felles arrangement der begge parter er likeverdige bidragsytere
- Kategori B. Arrangement hvor KDI er ansvarlig, og KRUS er fasilitator på KDI sine arrangement
- Kategori C. Arrangement hvor KRUS er ansvarlig, men benytter ansatte fra KDI som innledere

1 2109 utgjorde 20 % av de oppførte arrangementene kategori A kurs, 18 % kategori B kurs, 7 % C kurs. Resterende ca. 54 % av arrangementene hadde KRUS aleneansvar for.

I tillegg til oppsatte kurs i katalogen, tilbys lokal/regional opplæring. I 2019 ble følgende kurs gjennomført ute på region/ enhet: FOKUS - oppmerksomhet og mestring - grunnopplæring for programledere og På vei opplæring i region vest.

Oversikt over gjennomførte arrangement oppført i kurskatalogen fordelt på region, 2019.

^[1] 24 av 31 respondenter bevarte dette spørsmålet.

I [vedlegg 1](#) vises gjennomførte arrangement fordelt på antall deltakere og region.

Arbeidet med neste års kurstilbud er en årlig prosess som starter med en behovsundersøkelse i etaten. Kartleggingen hadde i 2019 en svarprosent på 94 og årets rapport som presenteres kartleggingens resultater er formidlet ut til regionene og lagret i Dokulive. I etterkant av kartleggingen ble det gjennomført innspillsmøte med regionen og sentralt hovedverneombud. Kurskatalogens innhold ble drøftet med partene og representant fra regionalt nivå før publisering i november.

3.5 Delmål 3 Forskning som bidrar til fagutvikling og utdanning, god praksis og gode beslutningsgrunnlag i kriminalomsorgen

3.5.1 Generelle føringer for forskningen ved KRUS

Forskningen ved KRUS skal være

1. i samsvar med FoU-strategi for justis- og beredskapssektoren og kriminalomsorgens målsettinger og prioriteringer,
2. relevant for innholdet i studiene ved KRUS.

KRUS må ha som ambisjon å være det ledende forskningsmiljøet i landet innenfor straffegjennomføring.

KRUS samarbeider med eksterne forsknings- og undervisningsmiljøer, herunder Politihøgskolen, der det er hensiktsmessig og kan bidra til å øke kunnskapstilfanget og forskningens kvalitet. Blant annet deltar ansatte ved KRUS i kompetanseutvikling gjennom kvalifiseringsgrupper ved PHS..

Det forventes at KRUS søker midler til forskning også utenfor kriminalomsorgen.

I 2019 har noen områder/prosjekter fått særskilt fokus:

3.5.2 Særlig om forskning på tilbakefall

Justisdepartementet har oppstilt en måling av tilbakefall som tilstandsindikator for kriminalomsorgens arbeid med å styrke forebyggingen mot kriminalitet. Beregningene skal ta utgangspunkt i en felles nordisk definisjon som er benyttet i tidligere undersøkelser. Bakgrunnen for at denne indikatoren er innført, er at tilbakefallstall vil gi en indikasjon på om forvaltningen

samlet jobber godt og riktig med rehabilitering og tilbakeføring, og på om samfunnet får den ønskede effekten i form av at flere enn før går fra straffegjennomføring til en kriminalitetsfri tilværelse i frihet. Tilbakefall studeres ut fra ulike perspektiver og i forskjellige lokale kontekster. Dette krever ulike teori- og metodetilnæringer som forskerne ved KRUS utvikler.

I 2017 opprettet KRUS Senter for tilbakefallsstudier (Centre of Reoffending Studies) med en prøveperiode på to år. Senteret synliggjøres ved opprettelsen av et nettsted for senteret under www.krus.no. Behov for ressurser til å kunne drifte nettstedet dekkes over KRUS budsjettkapittel. KRUS skal videreutvikle nettstedet tilbakefall.no i 2019.

3.5.3 Tilbakefallsstudie

KRUS bidrar i arbeidet med videreutvikling av statistikk og gode indikatorer på tilbakefall, herunder i samarbeid med relevante aktører utvikle forskningsprosjekter om utviklingen av andel løslatte med skattbar inntekt, andel løslatte med NAV-kontakt, bolig og arbeid.

KRUS har hatt to prosjekter som spesifikt tar opp tilbakefall:

1. Kriminalomsorgens påvirkning i forhold til sosioøkonomisk situasjon hos domfelte.
Justisdepartementet har bevilget 800 000 kr i perioden 2017 til 2019. KRUS har i perioden belastet prosjektet med 692 000 kr
2. Tilbakefall og psykisk helse (150 000 kroner)
Justisdepartementet har bevilget 300 000 kr i perioden 2017 til 2019. KRUS har i perioden belastet prosjektet med 182 000 kr.

Prosjektet som gjelder registerdatastudien ble innmeldt til personvernombudet i Norsk senter for forskningsdata (NSD) allerede i august 2017. Deres vurdering av prosjektet var ikke ferdig behandlet før i slutten av januar 2019. Den lange saksbehandlingen skyldtes i hovedsak at regelverket rundt behandlingen av personvern hensyn ble endret underveis ved innføringen av den europeiske GDPR-forordningen, hvilket medførte at hele prosjektet måtte vurderes på nytt. Skifte av saksbehandler hos NSD forsinket saksbehandlingen ytterligere. Prosjektet er nå godkjent og alle formaliteter rundt prosjektet endelig i orden i 2019. Arbeidet i 2019 har vært klargjøring av datasettene til SSB som danner grunnlaget for innhenting og kobling opp mot SSBs mikrodatabaser over sosioøkonomiske forhold. Datasettene forelå sent på høsten 2019. Det betyr at dataanalyser og beskrivelser av funn fra SSBs registre vil bli utført i 2020. Målsettingen er å utarbeide et notat innen sommeren 2020.

3.5.4 PRISM (Promoting Risk Intervention by Situational Management)

Prosjektet Promoting Risk Intervention by Situational Management (PRISM) er samarbeidsprosjekt mellom KRUS og SIFER Helse Sør-Øst. Hensikten med prosjektet er å validere bruk av PRISM i kriminalomsorgen og i de regionale sikkerhetsavdelingene i Oslo-området. Fra kriminalomsorgen har to enheter med høyt sikkerhetsnivå deltatt, én i region øst og én i region sør. Utprøvingen av instrumentet er gjennomført. Erfaringene med bruken av instrumentet vil bli publisert i form av en internasjonal vitenskapelig artikkel.

3.5.5 Nærmere om forskning på isolasjon

KDI har ønsket å få et bedre kunnskapsgrunnlag for å iverksette tiltak som kan redusere omfanget og negative konsekvenser av isolasjon. I den forbindelse ble KRUS bedt om å fremlegge en plan for mulige forskningsprosjekter knyttet til isolasjon innen 15.4.2019. En slik

plan ble utarbeidet i samarbeid med Skandinavisk isolasjonsnettverk og Institutt for kriminologi og retts sosiologi (IKRS) ved Universitetet i Oslo. På grunnlag av planen ble det i samråd med KDI bestemt at prosjektet 'Fengsel uten isolasjon – en kunnskapsoversikt' skulle gjennomføres av IKRS med finansiering fra KRUS. Erfaringer og resultater fra dette prosjektet vil bli overlevert KRUS sommeren 2020.

Forskningsavdelingen har også påbegynt en gjennomgang og analyse i 2019 av hva rapporter og statistikk fra etatssystemet og andre kilder og dokumentasjon kan fortelle oss om omfanget av isolasjon, hvilke isolasjonsformer som særlig synes å representere en utfordring, om det er mulig å identifisere eventuelle utviklingstrekk de siste årene, samt identifisere forbedringsområdene. I den forbindelse har KRUS etablert et samarbeid med arbeidsgruppen som leverte en rapport i mai.

Høsten 2019 ble det også skrevet en artikkel om isolasjonsfradrag ved varetektsfengsling med særlig fokus på fradrag for isolasjon besluttet av kriminalomsorgen. Artikkelen er antatt av tidsskriftet Lov og rett og vil bli publisert i 2020.

3.5.6 Sømløs straffegjennomføring

KRUS foretar en følgeevaluering av pilotene på sømløs straffegjennomføring som settes i gang i region øst, sør og nord i 2019.

Prosjektet startet i 1. tertial og involverte er Nordland friomsorg, Ravneberget og Buskerud friomsorg. Finsk kriminalomsorg er rådgiver på analysesiden. KRUS har avsatt ca 10% stilling og vil følge opp enhetene individuelt. Foreløpig er kun Buskerud offisielt etablert, de øvrige er under planlegging. Derfor er resultatene foreløpig begrenset, men fremdrift og resultater er foreløpig i henhold til plan.

3.5.7 Prognoser for fengselskapasitet

KRUS utarbeider årlige prognoser for forventet behov for straffegjennomføringskapasitet for fem og ti år utover inneværende år. Det gjøres beregninger for hvert år i prognoseperioden. Behovet for fengselskapasitet er fordelt på høyt og lavt sikkerhetsnivå for hver region. KRUS har bistått KDI med å oppdatere et «plassregnskap» som beskriver netto behov for nye fengselsplasser på høyt og lavere sikkerhetsnivå.

Nedenfor er et utdrag fra rapporten som en tabell som viser tallene for 2025. De etterfølgende årene viser en liten økning. Dette fremgår av den fulle rapporten.

Plassbehov år 2025	<i>Plassbehov ved 90 % utnyttelse</i>	<i>Plassbehov ved 94 % utnyttelse</i>	<i>Plassbehov ved 95 % utnyttelse</i>	<i>Plassbehov ved 96 % utnyttelse</i>
Ren ubetinget og deldom inkl. varetekt	3 805	3 644	3 605	3 568
Soning av annen ubetinget	212	203	201	199
Forvaring	104	104	104	104
Sum fengselsbehov	4 122	3 951	3 910	3 871
Innsparing ved soningsoverføringer	122	117	115	114
Innsparing elektronisk kontroll	350	350	350	350
Nettobehov uten bøtesoning	3 650	3 484	3 445	3 407
Fortsatt bøtesoning	38	36	36	36
Nettobehov	3 688	3 521	3 481	3 442

3.5.8 Annen FoU aktivitet

- **Forskningsgrupper**

I begynnelsen av 2019 ble det etablert seks Forsknings og utviklingsgrupper (FoU-grupper) vedrørende straffegjennomføring på KRUS. Gruppene er organisert etter følgende tema: Rus, barn og unge, seksuallovbrudd, desistance, beredskap og det uforutsette i kriminalomsorgen og teoriutvikling i fengselsforskningen. Formålet med FoU-gruppene er å stimulere til forsknings- og utviklingsaktivitet på tvers av avdelingene. Gruppene er åpne for alle tilsatte på KRUS, og de er også åpne for eksterne deltakere. En god del av forskningsaktiviteten på KRUS er nå forankret i FoU-gruppene.

Foruten forskningstema og -prosjekter initiert av KDI som oppdrag, har det i 2019 pågått studier som omhandler ungdomsenhetene, ungdom og voldtekt, arkitektur og rom, innsattes rus- og alkoholbruk, overdoser, utprøving av Static (risikovurderingsinstrument for seksuallovbruddsdømte), holdninger til seksuallovbruddsdømte, vold ved alvorlige psykiske lidelser (sikkerhets TOP), seksuallovbruddsdømte i media samarbeid mellom ansatte i kriminalomsorgen og ansatte i andre velferdsetater (Co-lab), innsatte med psykisk utviklingshemming, økonomisk kriminalitet og forvaring.ⁱ

- **Samarbeid**

KRUS har i 2019 hatt forskningssamarbeid med en rekke nasjonale og internasjonale institusjoner, bl.a.: Politihøgskolen, Universitetet i Oslo, Oslo Met, Høgskolen i Østfold, Universitetet i Agder, Universitetet i Stavanger, Universitetet i Bergen, NTNU, Høgskolen i Molde, SIFER helseregion Sør-Øst, Folkehelseinstituttet, Borg bidspedømme, Anitidoping Norge, Sapienza University of Rome, University of Cambridge, University of Bournemouth, Vrije Universiteit Brussel, Leiden University, Erasmus University Rotterdam, University of Helsinki, University of Neuchâtal (Sveits) og Absalon University College Danmark.

I 2019 har KRUS hatt to forskningsprosjekter med ekstern finansiering. Det ene er et EU-prosjektet 'Co-lab', Horizon 2020, Marie Sklodowska-Curie Research and Innovation Staff Exchange (MSCA-RICE) 2016-2021. Det andre er 'Innsatte med psykisk utviklingshemming', et samarbeidsprosjekt mellom KRUS, SIFER Helseregion Sør-Øst og NTNU, finansiert av Bufdir med tilsammen 1 mill. i 2018/19, hvorav 400 000 har gått til KRUS. KRUS-ansatte var i 2019 involvert i flere søknader til Norges forskningsråd. To av søknadene fikk finansiering.

3.5.9 Akademiske kvalifiseringsløp

KRUS arbeider målrettet for å kvalifisere sine ansatte slik at vi er på høyde med andre høyskoler når det gjelder akademisk nivå og kompetanse. To ansatte er i doktorgradsløp. Vedrørende kompetanseheving til professor- og dosentnivå og førstelektor samarbeider KRUS med Politihøgskolen og Forsvarets høyskole. Gjennom dette samarbeidet har så langt to ansatte oppnådd professorkompetanse. I 2019 hadde KRUS ytterligere tre ansatte i professorkvalifiseringsløp, to i dosentkvalifiseringsløp og to ansatte i førstelektorkvalifiseringsløp.

3.5.10 Forskningskonferansen 2019

KRUS har som mål å være et ledende miljø vedrørende forskning på straffegjennomføring. I den forbindelse arrangerer KRUS annethvert år en forskningskonferanse for formålet er å samle forskere og fagpersonale til kunnskapsutveksling. Konferansen ble avholdt 13. og 14. november

ⁱ Se også kapittel 3.3.6.5.

med 3 plenumsforelesninger og 49 innlegg i parallelle sesjoner som omhandlet sikkerhet, kunnskapsbasert kriminalomsorg, isolasjon, rus og avhengighet, organisasjon, barn og unge, seksuallovbrudd og kjønn, tilbakeføring, samarbeid og former for straff.

3.5.11 Publikasjoner, kommunikasjon etc

Myndighetenes stiller krav til det som rapporteres som vitenskapelige 2019-publikasjoner universitets- og høyskolesektoren (UH-sektoren). Nedenfor vises en kategorisert tabell over

KATEGORI	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
TIDSSKRIFTPUBLIKASJON	5	12	7	10	5	12	9	27
KONFERANSEBIDRAG OG FAGLIG PRESENTASJON	2	12	9	16	24	2	5	4
BOK	2	4	2			1	1	1
RAPPORT/AVHANDLING	4	3	3	3	4		1	3
DEL AV BOK/RAPPORT	4	3	5	1	0		6	6
OVERSETTELSESARBEIDE	0	0	0	0	0			
MEDIEBIDRAG	18	17	12	3	3	3	3	8
KOMMERSIALISERING	0	0	0	0	0			
KUNSTNERISK OG MUSEAL PRESENTASJON	0	0	0	0	0			
KUNSTNERISK PRODUKSJON	0	0	0	0	0			
PRODUKT	0	0	0	0	0			
INFORMASJONSMATERIALE	0	0	0	0	0			
	35	51	38	33	36	18	25	49

vitenskapelig produksjon fra KRUS de siste årene. Bidragene registreres i CRISTIN

Detaljene finnes i [vedlegg 2](#)

3.6 Delmål 4 Utføre nærmere fastsatte utviklingsoppgaver, og gi faglige råd til etaten

Utviklingsoppgaver i 2019 gjenspeiler bl.a. etatens utfordringer med isolasjon, vold og trusler mot ansatte, samt seksuallovbrudd. I tillegg synliggjøres fortsatt arbeidet med kvinnesoningsstrategien og tilbakeføringsstrategien.

Nedenfor gis en kort statusoppdatering for utviklingsoppgaver i 2019 av større omfang. KRUS har utviklet en felles FoU-plan som inkluderer forsknings- og utviklingsoppgaver.

3.6.1 Kvalitetssikring av sikkerhetsemner i studiene og i etterutdanningstilbud

Revisjon og utforming av utdanningsplan for FM instruktørutdanning er ferdigstilt innen høsten 2019. Fagansatt fra PHS med lang erfaring fra deres operative instruktørutdanninger har bidratt inn i dette arbeidet.

Arbeidet med kvalitetssikring og videreutvikling av opplæringstilbudet innen sikkerhet relatert til etter- og videreutdanningstilbudet ble igangsatt på slutten av 2019. Hensikten er å sørge for en helhetlig og faglig oppdatert kompetanse som er i samsvar med etatens behov og arbeidsmetode. I tillegg skal det sikres at EVUs tilbud er et reelt påbygg til eksisterende undervisning innen sikkerhet og/eller tilbud til tidligere utdannende fengselsbetjenter/ansatte i friomsorgen med behov for faglig påfyll. Det skal også jobbes for å oppnå et tettere samarbeid med fagpersoner i KDI innen sikkerhet for å sikre forankring. Arbeidet skal resultere i studiepoengbaserte moduler innen sikkerhetsfaget og utviklingen av digitale verktøy relevant for sikkerhetsemne, herunder e-læringskurs i løpet av 2020.

KRUS fikk i 2019 i oppdrag å utvikle sikkerhetsopplæring for ansatte i friomsorgen med utgangspunkt i arbeidsoppgaver som friomsorgen gjennomfører. Utviklingen av innholdet i opplæringen er påstartet og vil delvis være basert på fysisk maktanvendelsesopplæring modul 1 ved at det benyttes caser/scenariobasert undervisning med refleksjon, refleksjonsoppgaver i etterkant av undervisning om enkel risikovurdering, sikker-jobbanalyse (SJA), konfliktdempende kommunikasjon, sikkerhetsavstander og konflikthåndtering i «skarpe» situasjoner. Utviklingsansvaret er lagt til KRUS, mens innholdet utvikles i samarbeid med eksterne

medansvarlig fra friomsorgen og KDI. Innholdet i opplæringen ferdigstilles i 2020 og tilbys ansatte i etaten våren 2021.

3.6.2 Kompetanseutvikling når det gjelder psykiske lidelser

En prioritert oppgave har vært å styrke kompetanseutvikling når det gjelder psykiske lidelser, og da særlig psykiske lidelser og atferdsavvik som er relatert til vold og seksuallovbrudd. Det er særlig fokusert på økt kompetanse rundt unge overgripere. KRUS har bistått i utviklingen av lavterskeltilbud for å aktivisere psykisk syke og sårbare innsatte som isolerer seg eller ikke kan tilpasse seg ordinære arbeidsdrift. Arbeidet er omtalt under pkt. 3.6.3 og 3.6.4.

3.6.3 Utvikling av samtaleverktøyet «Play it Right»

KRUS har i 2019 utviklet sammen med RVTS Øst et samtaleverktøy, Play it right, for å snakke med unge innsatte om kropp og seksualitet. Formålet er å jobbe med forebygging av seksuelle overgrep. Målgruppen er unge innsatte og domfelte i alderen 15-25 år.

Play it right består av et konkret samtaleverktøy, ei håndbok og en opplæringsmodul. Play it right er ment for å gi kompetanse for å snakke med ungdom og unge voksne om seksualitet på en sunn og hensiktsmessig måte. Verktøyet er blant annet baseres på «Good Life Model», og på den måten harmonere med det faglige grunnlaget for Basis.

RVTS har den faglige drivkraften i prosjektet og har mål om at verktøy på sikt kan videreutvikles og tilpasses andre sektorer.

Det har siden prosjektstart i januar 2019 vært gjennomført seks møter i prosjektgruppen og to møter i ressursgruppen. Høsten -19 ble det designutviklet i samarbeid med Nano design – som har utformet grafiske uttrykket og gjorde verktøyet klart til produksjon. Det ble arrangert en workshop med betjenter fra Larvik fengsel i utformingen av designet.

Prosjektgruppemedlemmene har levert tekster som skal danne utgangspunkt for utarbeidelse av håndbok/veileder og det er inngått samarbeid med Drammen fengsel for trykkeoppdrag av stressterninger som skal ligge i hver verktøykasse, samt pakking av kassene etter produksjon.

Prosjektperioden varer fram til høsten og det tilbys ordinær opplæring i samarbeid med RVTS høsten 2020.

3.6.4 Isolasjonsproblematikk – prosjekt isolasjon og aktivisering

KRUS bistår i utviklingen av lavterskeltilbud for å aktivisere psykisk syke og sårbare innsatte som isolerer seg eller ikke kan tilpasse seg ordinær arbeidsdrift. I 2019 ble det nedsatt en referansegruppe bestående av ni fengsler fra hele landet, og ut fra referansegruppen er det etablert en mindre arbeidsgruppe.

Prosjektet er basert på et ressursperspektiv, og salutogenese er valgt som foreløpig arbeidsmodell og teorigrunnlag. Modellen skal vise til tiltak og strategier for å forebygge og håndtere isolasjonsproblematikk i fengsel og skal bygge på gode erfaringer, tilnærming og strategier fra praksis. Hva kan gjøres for å forebygge at innsatte isolerer seg? Hvilke tiltak har man overfor de sårbare innsatte?

Karleggingen av eksisterende tiltak viser stor variasjon i type aktiviteter som tilbys, at det ikke er en felles faglig lik tilnærming for å kartlegge, involvere og finne aktiviteter tilpasset den enkelte. KRUS har ambisjon om å utvikle en arbeidsmodell som implementeres via digitallæringsverktøy som tilgjengeliggjøres på DIFI sin virksomhetsplattform i løpet av 2020.

3.6.5 Forebygging av overdosedødsfall ved løslatelse (overdoseprosjektet)

Opplæring og implementering i nye prosjektfengsler av tiltak å forebygge overdoser ved løslatelse fra fengsel, ble prioritert i 2019. Prosjektet har pågått siden 2016 i samarbeid med Helsedirektoratet og er forankret i nasjonal overdosestrategi (2019-2022). 19 fengsler har så langt deltatt og tilbakemeldingene har vært svært positive både fra ansatte og domfelte. Vår ambisjon er å gjennomføre prosjektet i alle fengsler i landet og få de aktuelle tiltakene implementert i den daglige driften så godt det lar seg gjøre i hver enhet.

Fengsler som har deltatt så langt er:

2016: Bergen fengsel, Trondheim fengsel og Hedmark fengsel, Avd. Bruvoll.

2017: Indre Østfold (Trøgstad), Arendal fengsel, Sem fengsel, Stavanger fengsel, Nordre Vestfold fengsel og Halden fengsel.

2018: Telemark fengsel (Skien), Tromsø fengsel, Bodø fengsel, Indre Østfold fengsel (Eidsberg), Vestoppland fengsel og Sandeid fengsel.

2019: Åna fengsel, Verdal fengsel, Romerike fengsel, Ravneberget fengsel, Bredtveit fengsel, Telemark fengsel (avd Skien) og Arendal fengsel (avd Evje).

KRUS startet i 2. tertial prosessen med rekruttering av nye fengsel til deltakelse i prosjekt i 2020, men det har vært en utfordring med å få rekruttert nye prosjektenheter. Ved årsskiftet har vi kun tre enheter og samlingen i januar er utsatt til februar.

Arbeidet med å utarbeide en digital nasjonal veileder for bruk i hele kriminalomsorgen startet i 2. tertial. Denne kan tas i bruk på kriminalomsorgens virksomhetsplattform (som nå er implementert) i løpet av 2020, og vil også kunne benyttes i opplæringen av det overdoseforebyggende arbeidet. Veilederen er tenkt som en «pilot» på et digitalt format på KRUS, og vil utarbeides gjennom to arbeidsgrupper i kriminalomsorgen. Som en del av piloteringen av virksomhetsplattformen lanseres et promoterings e-kurs våren 2020.

KRUS er i dialog med Røde Kors om førstehjelpsundervisning i de aktuelle prosjektfengselene. Det er også utarbeidet en evalueringsstudie i samarbeid mellom sentrale aktører ved SERAF og KRUS for å undersøke deltakelse i rusbehandling blant innsatte og dødelighet, og spesifikt overdosedødelighet, blant innsatte som har vært med i tiltakene.

3.6.6 Faglige veilederen for rusmestringsenheten – Er-Vil-kan programmet

KRUS har i løpet av 2018-2019 utviklet rus- og livsmestringsprogrammet ER-VIL-KAN, spesielt tilpasset for rusmestringsenhetene. Gjennom en samskapende prosess med en tverrfaglig arbeidsgruppe bestående av ansatte i enhetene og representant fra Wayback, NKROP og Tyrilistiftelsen har målet vært å skape et helhetlig, fleksibelt og kunnskapsbasert program som støtter opp under rusmestringsenhetenes mandat.

Innholdet i programmet bygger blant annet på Good Lives Model og integrerer kunnskap om hva som er virksomt i programmer (What-works-tradisjonen), med kunnskap fra desistance-forskningen. Rusmestringsenhetene fra Halden, Bastøy og Romerike fengsel, avdeling Ullersmo har i 1.-2. tertial 2019 deltatt på en «pre-pilot» opplæring på KRUS og er i gang med å implementere programmet som nå består av 22 samlinger (langversjon).

Proessen har vært svært positiv og tilbakemeldingene fra ansatte og innsatte er så langt lovende. Pilotopplæring med ytterligere 5 rusmestringsenheter (Stavanger, Bergen, Hustad, Trøgstad og

Bergen) ble gjennomført 3. tertial 2019. Tilbakemeldingene er svært gode og programmet implementeres i ordinær opplæring høsten -20.

3.6.7 Radikalisering

Når det gjelder gjennomføringen av tiltakene i Regjeringens handlingsplan mot radikalisering og voldelig ekstremisme, har KRUS en viktig rolle gjennom å styrke fagkunnskapene både gjennom grunnutdanningen for fengselsbetjenter, og etter- og videreutdanning.

Det er lagt vekt på tematikken i grunnutdanningen, BA-påbygget (eget valgfritt emne), i VBU og i kursvirksomheten. KRUS har ikke blitt involvert i nyere utviklings- og forvaltningsarbeid på dette området. Det er derfor ikke satt i gang noe arbeid på dette fra KRUS.

3.6.8 Implementering av tilbakeføringsstrategien – utviklingen av nettsiden tilbakeføring.no

KRUS bistår i implementeringen av tilbakeføringsstrategien og utviklingen av nettsiden www.tilbakeføring.no er et viktig bidrag. Utviklingsarbeidet ble i 2018 finansiert av eksterne bevilgninger fra Husbanken/ DIFI og siden ble lansert i mars 2019. Nettsiden er ment som et verktøy hvor kriminalomsorgens ansatte, dens samarbeidspartnere, innsatte, domfelte og pårørende kan finne relevant informasjon om tilbakeføring. I tillegg til å være en kunnskapsbase, skal den fungere som en portal hvor man kan lenke seg videre til relevante aktører som kan bistå med tilbakeføringsarbeid. Det legges vekt på innsatsområdene bolig, økonomi, arbeid/utdanning, rusavhengighet, helse og nettverk.

I 2020 vil det være fokus på å utvikle en temaside om unge i fengsel og under straff, samt mer informasjon om straff i samfunnet.

3.6.9 Utviklingsoppgave «Kompetanseløft om unge»

- ***Utvikle veileder og læremidler om unge i fengsel og under straffegjennomføring***

Prosjektet skal utvikle helhetlig, kunnskapsbasert, aldersspesifikk og tilgjengelig kunnskap til kriminalomsorgens ansatte, samarbeidspartnere og unge innsatte selv. Arbeidet er et resultatet av et systematisk arbeid med å øke kompetansen om unge voksne i kriminalomsorgen over en seksårsperiode. Kunnskap er utviklet gjennom forskningsprosjektet «Unge, straff og veien videre» som fulgte 25 unge menn gjennom en straff i fengsel og friomsorg.

Gjennom «Prosjekt ung ut», et samarbeidsprosjekt mellom ni ulike velferdsdirektorat med mål om bedre tverrsektorielt samarbeid om unge 18-25 år. Videre gjennom en rekke workshops og erfaringsamlinger med deltakere fra tjenesteytere, brukere og forskere – fra kriminalomsorgen og samarbeidspartnere i stat, kommune og frivillig sektor.

Det ble i løpet av 2019 produsert undervisningsfilmer om Tom (21) i fengsel i samarbeid med Eidsberg fengsel og Cynergi film og TV som ble publisert på tilbakeføring.no i juni 2019. Det skal i 2020 utvikles en digital veileder og e-læringer om unge voksne som gjøres tilgjengelig på tilbakeføring.no og på virksomhetsplattformen. . Prosjektet har initiert et samarbeid med Kriminalitetsforebyggende team i Søndre Nordstrand, RVTSØst, SaLTo (Oslo kommune), og har intensjon om å involverer Kompetansesenter for kriminalitetsforebygging.

3.6.10 Tilpasset arbeidsdag

KRUS skal med bakgrunn i mandat fra KDI evaluere prosjekt Tilpasset arbeidsdag i 2019.

Dette prosjektet er 2. fase av Tilpasset arbeidsdag. Fase 1 ble levert i 2018. Fase 2 har startet sent i 1. tertial, foreløpig lite å melde med unntak av det er utpekt 2 enheter (muligens 3) som skal følges.

3.6.11 Kvinnesoning

I samarbeid med KDI arrangeres det årlig en kvinnekonferanse. Denne ble også gjennomført i 2019. Arbeidet med å utvikle mammaprogram i samarbeid med Kirkens bymisjon med utgangspunkt i eksisterende pappaprogram ble igansatt på slutten av året med ambisjon om lansering av et spesifikt program for kvinner i 2022.

KRUS er også representert med en ansatt i arbeidsgruppen.

3.6.11 Selvmordsforebygging

I retningslinjer om forebygging og håndtering av selvskading, selvmordsforsøk og selvmord i fengsel fra 2018, fikk etaten ansvar for å tilby kurs og seminarer med fokus på arbeidet for å forebygge selvmord og selvskading. Opplæring om selvmord og selvmordsrisiko skal også inngå som en viktig del av grunnutdanningen for fengselsbetjenter.

KRUS inngikk i 2019 en avtale med VIVAT selvmordsforebygging om å prøve ut todagers kurset «Førstehjelp ved selvmordsfare». Utprøvingen var vellykket og det gjennomføres to ordinære kurs i 2020 i tillegg til flere lokale kurs ute på enhet.

Utviklingsoppgaver knyttet til det å ta i bruk og implementere DIFI sin Virksomhetsplattformen og KRUS sitt bidrag i utvikling og opplæring i nytt etatsystem omtales under pkt. 3.9.3.

3.7 Delmål 5 Internasjonalt samarbeid

• EØS/Norway Grants

Målsetning med ordningen er å utligne sosiale og økonomiske forskjeller innen Europa, samt styrke bilaterale forholdene mellom Norge og mottakerlandene. Gjennom EØS-prosjektene bidrar Norge til å styrke og videreutvikle kriminalomsorgen i mottakerlandene Litauen, Latvia, Polen, Romania, Tsjekkia, og Bulgaria. KRUS bidrar på innholds- og opplæringsområdet for fengselsbetjentutdanningen i disse landene.

Norway Grants: UD har slutført forhandlinger med alle 6 mottakerlandene og KDI og KRUS samarbeider nå med mottakerlandene om nye prosjekter for programperioden 2019-2024.

Målsettingen var å inngå avtaler med alle Partnership Agreement med alle landene.

Fremdriften er ujevn i de enkelte landene og pr. 2019 har det vært forhandlinger med alle landene om partneravtaler, men pr 2019 har kun Tsjekkia og Latvia signert avtale med KRUS

• Russland

KDI har fått innvilget et tilsagn fra UD om prosjektmidler til kriminalomsorgssamarbeidet med Russland for perioden 2017-2019. Et nytt arbeidsprogram er utarbeidet mellom norsk og russisk kriminalomsorg. Region Nord, Øst og KRUS vil bli trukket med i arbeidet ved behov. I 2019 har det vært beskjeden involvering fra KRUS sin side.

• Ukraina

KDI har fått et tilsagn fra UD om å overta den faglige og administrative styringen av friomsorgsprogrammet i Ukraina. Programmet (2017-2019) vil i første rekke konsentrere innsatsen mot oppbygging av et «Full scale introduction of the probation service in Ukraine.»

KRUS har foreløpig ingen oppgaver ifm Ukraina.

- **USA**

I løpet av 2019 har fengselsmiljøer i USA vist stor interesse for norsk kriminalomsorg. KDI har inngått en 5-årig samarbeidsavtale med «Just Innovate» og KRUS er anmodet om å bidra på deler av avtalen.

KRUS har vært på besøk i USA og delegasjoner fra USA har vært/vil komme til Norge.

3.8 Personalpolitikk

- **Innledning**

En enhetlig personalpolitikk skal bidra til et godt arbeidsmiljø som er en viktig forutsetning for at kriminalomsorgen skal nå sine mål, og kriminalomsorgens verdier skal prege og styrke vår atferd overfor ansatte og innsatte.

- **Personalreglement og opplæring**

Det er utarbeidet et undervisningsopplegg for ansettelsesråd etter at nytt personalreglement er fremforhandlet. KRUS har gjennomført opplæring for ansettelsesråd i mai og juni i samarbeid med KDI og Region øst.

- **Varslingsrutiner**

Vi ønsker at alle sier ifra om uønskede hendelser og kritikkverdige forhold slik at alle kriminalomsorgen kan forbedre og utvikle seg. Dette er viktig både av hensyn til at etaten skal kunne opprettholde nødvendig tillit i samfunnet, og for å sikre et forsvarlig arbeidsmiljø. Det minnes om at det er et lederansvar å sørge for at rutinen er kjent og anvendes. Det er gitt opplæring i rutinene og nyansatte får en innføring i dem.

Det har vært en varslings sak i 2019. Det er konkludert i saken og det jobbes nå med å slutføre saksbehandlingen, herunder iverksetting og implementering av alle tiltak.

- **Inkluderingsdugnaden og likestilling**

Regjeringen har i sitt arbeid med inkluderingsdugnaden satt som mål at minst 5 % av de nyansatte i faste stillinger i staten skal være personer med nedsatt funksjonsevne eller «hull i CV'n». For aspiranter gjelder egne krav.

Kriminalomsorgen er en av 15 virksomheter som er valgt ut til å delta i forsøk med anonyme søknader i staten. Formålet er å finne ut om det å anonymisere søknader i rekrutteringsprosesser kan være et godt virkemiddel for å integrere personer med innvandrerbakgrunn i arbeidslivet. I Kriminalomsorgen er KDI, regionene og KRUS valgt ut (ikke aspirantene). Anonymiseringen gjelder utvelgelsen av aktuelle kandidater. Ledere må basere utvelgelsen på CV og eventuelt screeningpoeng, og får først senere i prosessen tilgang til personalia. Dersom den som foretar utvelgelsen endrer sin vurdering av hvem som er aktuelle for videre vurdering for stillingen, vil dette være synlig i systemet og vedkommende bør begrunne hvorfor vurderingen ble endret. Sentral HR-avdeling vil ha tilgang til alle opplysninger i hele prosessen, men skal ikke dele informasjonen før utvelgelsen er foretatt. Forsøket vil vare fra 1.8.19-31.8.20. Forsøket skal gjennomføres på 2. hver utlysning, og KRUS har benyttet anonyme søknader på to stillinger i 2019.

Rapportering inkluderingsdugnad og 5 %-målet:

Navn region/KRUS	Antall nyansatte hittil i år		Antall nyansatte med hull i CV'en hittil i år		Antall nyansatte med nedsatt funksjonsevne hittil i år		Pr. 2. tertial	Utgangen av året
	pr. 30.06.	pr. 31.12.	pr. 30.06.	pr. 31.12.	pr. 30.06.	pr. 31.12.		
KRUS	1	4	0	0	0	0	0	0

Tiltak som benyttes for å nå 5 %-målet i inkluderingsdugnaden er at KRUS benytter kriminalomsorgens standardmaler for utlysning hvor det oppfordres til at «kvalifiserte kandidater kandidater med ulik arbeids- og livserfaring» søker jobb hos oss. Der fremgår det også at vi vil sørge for tilrettelegging for søkere med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV'en.

KRUS har i de fem stillingene som er besatt i 2019 fått én søker som har angitt å ha nedsatt funksjonsevne. Vedkommende ble kalt inn til intervju, men var ikke best kvalifisert og heller ikke tilnærmet like godt kvalifisert som den best kvalifiserte søkeren til å foreta en moderat kvotering. Vi har ikke fått noen kvalifiserte søkere med hull i CV'en.

Utfordringen har vært å få søkere med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV'en som er kvalifiserte til stillingene vi lyser ut. Dette, i tillegg til et begrenset antall ansettelser, anses å være årsaken til at KRUS ikke har lyktes med å nå målene for dugnaden.

Kriminalomsorgen har som mål å oppnå en kvinneandel i lederstillinger på 40 %, samt mål og tiltak for å fremme likestilling og hindre diskriminering på grunn av kjønn, funksjonsnedsettelse, etnisitet, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk. KRUS har en kvinneandel på 80%, for øvrig vises det til tabell i neste kapittel. KRUS har en kvinneandel på 85 % i lederstillinger. I ledergruppen er 6 av 7 kvinner.

Når det gjelder opptak til fengselsbetjentutdanningen er ca 15 % av søkerne fremmedkulturelle. Alle søkere behandles likt ut fra objektive egnethetskriterier. Av de fremmedkulturelle søkerne er det spesielt språkferdigheter (forstå/gjøre seg forstått) som medfører at andelen av andelen av oppstartsstudenter er ca 7-8 %.

- **HMS-grunnkurs (40-timer)**

KRUS har avholdt ett HMS-grunnkurs i samarbeid med KDI. KDI var ansvarlig for det faglige innholdet, og gjennomføre opplæringen i samarbeid med ressurser fra regionalt nivå.

Dette kurset skal være et supplement til det årlige grunnkurset som hver region har ansvar for å gjennomføre.

Målsettingen med kurset var å sikre at kriminalomsorgen tilbyr opplæring innen rimelig tid til alle med roller der slik opplæring er lovpålagt eller bestemt av kriminalomsorgen.

- **Retningslinjer for bierverv**

KDI har utarbeidet retningslinjer for bierverv. Disse er implementert i 2019.

- **Medarbeidersamtale**

Alle ansatte skal i løpet av 2019 ha gjennomført eller fått tilbud om medarbeidersamtale. KRUS skal utarbeide en plan for gjennomføring og rapportere på vedlagt mal.

Status medarbeidersamtaler, KRUS pr. 31.12.2019			
Enhet	Antall ansatte (ekskl. leder)	Antall gjennomførte samtaler	Antall ikke tatt i mot tilbud om samtale
8020500 Stab	4	0	0
8020510 Studier	24	20	4
8020520 Etter- og viderutdanning	9	9	0
8020530 Forskning	7	7	0
8020550 Adm	14	9	0
Ledergruppa	4	0	0
Totalt	62	45	4

- **Lærlinger**

KRUS har 1 lærling i IKT.

- **Internkontroll – KIKS**

KRUS sin styringsdokumentasjon er lagret i KIKS. For øvrig benyttes risikovurderingsmodulen og avviksbehandlingsmodulen til lærings- og forbedringsarbeid. Brudd på arbeidsmiljølovens arbeidstidsbestemmelser følges opp.

- **Sykefravær og digitale sykmeldinger**

Det er et mål å redusere det totale sykefraværet. KRUS bes om å utarbeide en tiltaksplan dersom sykefraværet blir høyere enn 8 %.

SYKEFRAVÆR	2014	2015	2016	2017	2018	2019	MÅL
Sykefravær: Aspiranter - inne	3,16 %	2,84 %	2,57 %	1,90 %	1,90 %	2,11 %	<1%
Sykefravær: Personell	4,93 %	4,34 %	3,71 %	4,98 %	4,65 %	5,20 %	<5%

KRUS benytter løsningen for mottak av digitale sykmeldinger.

Totalt sett er sykefraværsprosenten i 2019 2,11% for aspiranter (inne) og 5,2 % for faste KRUS-ansatte

- **Utenlandsreiser**

KDI ber om at alle som reiser i tjenestesammenheng registrerer seg på reiseregistrering.no uavhengig av reisemål, lengde eller formål med reisen. Registreringen vil gjøre det lettere for utenriktjenesten å få kontakt i tilfelle noe alvorlig skulle skje i det aktuelle området. I en krisesituasjon vil utenriktjenesten ha mulighet til å kontakte de som registrerer seg via e-post, SMS eller telefon.

Ansatte er informert om www.reiseregistrering.no. Det er ikke foretatt noen undersøkelse av bruksfrekvensen, men inntrykket er at registreringen ikke benyttes i særlig grad.

3.8.1 Nynorsk

Kriminalomsorgen har fått pålegg fra Språkrådet om å øke bruken av nynorsk. KRUS bes om å arbeide aktivt for å øke andelen dokumenter på nynorsk. KRUS har dessverre ikke kunnet prioritere dette i 2019.

3.9 Sikkerhet og utvikling på IKT-området

3.9.1 Innledning

Kriminalomsorgen står foran store utfordringer på IKT-området i 2019. Kravene til effektivisering øker behovet for digitalisering. Det er også viktig at ressursene utnyttes best mulig, noe som stiller krav til samordning av arbeidet på IKT-området. Videreutvikling av dataverktøy gjør det lettere å samarbeide på tvers i etaten, og letter samarbeidet med andre etater. Det ligger også et potensial for innsparing i en bedre kontroll med programvarelisenser for IKT-verktøy. Videre stiller den teknologiske utviklingen økte krav til vårt arbeid med å ivareta informasjonssikkerhet.

3.9.2 IKT-sikkerhet

Ny sikkerhetsmodell for IKT i kriminalomsorgen ble implementert i 2016/2017. Dette er en del av arbeidet med å etablere «ende til ende-kontroll», dvs. fra sentralt datasenter til lokal klient (PC, tynnklient) på den enkelte lokasjon i kriminalomsorgen.

Foruten å være knyttet til kriminalomsorgens nettverk så har KRUS også sitt eget nett. For å ivareta anskaffelser, support og sikkerhet vedrørende IT er avdelingen bemannet med 2 ansatte + lærling.

Fem viktige sikkerhetstiltak

1. Antivirusprogram
Antivirusprogram er installert på alle PC'er til ansatte.
2. Brannmur
Brannmur er oppdatert og fungerer
3. Brukertilganger
IT-ansvarlige har en klar policy på hvem som skal ha tilgang til hva, hvor lenge og helst hvorfor.
4. Back-up
Avdelinge tar back-up av datasystemene, helst daglig og sjekker jevnlig at back-up rutinen fungerer som den skal.
5. Menneskelige ressurser
KRUS gir jevnlig opplæring om informasjonssikkerhet til ansatte og andre. Det har ikke vært alvorlige incidenter i 2019.
6. Personvern
En rådgiver på KRUS fikk i slutten av 2019 oppgaver med å utvikle internkontrollsystem for personvern. Arbeidet fortsetter i 2020

I forbindelse med Nasjonal Sikkerhetsmåned i oktober ble det avholdt et nettbasert kurs i informasjonssikkerhet for alle ansatte

Dette kurset ga kunnskap om teknologien vi alle omgir oss med. Hva krever teknologibruken av oss, hvilke konsekvenser kan den gi og hvorfor skal vi bry oss om det? Vi fikk kjennskap til noen av truslene som kan gå utover vår digitale sikkerhet og hvordan du avholdt et nettbasert

3.9.3 Utvikling

Sømløs digital straffegjennomføring (SDS)

KRUS har fått oppdraget med å planlegge og gjennomføre opplæring for kriminalomsorgens ansatte i SDS. KRUS skal også sørge for nødvendig etterutdanning og at den ordinære undervisningen av aspiranter tar opp i seg bruken av SDS. Etter inngått avtale skal Unilink, opplæringsansvarlig fra KRUS og brukerstøtte IKT planlegge hvordan opplæringen skal foregå, samt utarbeide opplæringsmateriell.

I 2019 er en opplæringsstrategi utarbeidet av en arbeidsgruppe fra KRUS. Strategien skal legge grunnlag for en konkret opplæringsplan som utvikles i samarbeid med prosjekt SDS og Unilink. Strategien presenterer også en overordnet faseplan som konkretiseres nærmere i dialog med Unilink og prosjekt SDS. Etter planen skal opplæring av 200 superbrukere gjennomføres på KRUS i løpet av våren 2021. Disse skal gi opplæring og lokal brukerstøtte ved sine respektive enheter før, og i løpet av, utrullingsperioden ved slutten av 2021.

Kriminalomsorgens tilkobling til Difi sin Virksomhetsplattform

DIFI lanserte i mai 2018 en felles læringsplattform «Virksomhetsplattformen» hvor alle statlige virksomheter tilbys en intern sone kan bruke til intern opplæring og mer strategisk styring av sin interne kompetanseutvikling. Høsten 2018 ble det besluttet at kriminalomsorgen skulle ta i bruk plattformen og avtale om bruk av Difi's læringsplattform ble signert i mars 2019. KRUS og KDI samarbeider om å benytte DIFI sin virksomhetsplattform Arbeidsgruppen med mandat å implementere virksomhetsplattformen har utarbeidet en strategiplan. Det er i 2019 planlagt en pilotgjennomføring våren 2020.

Ved å ta i bruk Difis virksomhetsinterne læringsplattform, vil kriminalomsorgen få én felles plattform for ansatte i kriminalomsorgen der man kan bygge opplæringstiltak i form av e-læringsprogrammer, kurs og arrangementer. Kriminalomsorgen vil samtidig ha tilgang til alt innhold på DIFIs åpne læringsplattform og øvrig innhold som andre statlige virksomheter deler på Virksomhetsplattformen.

I plattformen vil ansatte ha personlige sider hvor de enkelt kan se status på egen kompetanseutvikling. Det er egne sider for ledere og HR som gir oversikt over kompetanseutvikling for virksomhetens ansatte. Plattformen inneholder også verktøy for å utforme egne e-læringskurs. Plattformen dekker på denne måten de grunnleggende behovene for verktøystøtte til strategisk kompetansestyring i staten.

3.9.4 Anskaffelser

Etaten etterstreber standardisering av IKT-utstyr og sentrale digitale systemer.

Kriminalomsorgen er som resten av stat- og kommunesektoren pålagt å følge Kommunal- og moderniseringsdepartementets pålegg og anbefalinger for digitalisering, jf.

Digitaliseringsrundskrivet H-1709/156 og IKT-handlingsplan for sektor. KDI vil legge vekt på forbedring og utvikling av digitale tjenester for hele etaten i tråd med handlingsplanen for sektor.

Kriminalomsorgen utarbeider og oppdaterer løpende oversikter over godkjent IKT-utstyr, herunder PC, tynnklient, skrivere, videoutstyr og annet IKT-utstyr. Alle innkjøp på KRUS

ivaretas av IT-Drift i Administrasjonsavdelingen som gjøres i henhold til overordnede retningslinjer og rammeavtaler.

KRUS bytter ut PC'er til ansatte etter behov eller teknisk levetid som erfaringsvis er ca 3 år+. Datautstyret registreres i eget «anleggsregnskap». Utrangert utstyr som kan gjenbrukes benyttes til utlån, eksamener, til serverfunksjoner, datarom etc. Ødelagt utstyr makuleres.

Lisensutgiftene på Office-pakken er ca 85 tkr årlig og beregnes ut fra antall ansatte ved KRUS. Inn under denne pakken går også aspirantene slik at mer enn 400 personer nyter godt av Office-pakken.

3.9.5 Lisenser

Lisenser som KRUS anvender er hovedsakelig knyttet til studier, forskning og kursvirksomhet. Etatssystemene og ERP-systemer ivaretas av kriminalomsorgen sentralt.

Nedenfor følger en oversikt over lisenser som KRUS betaler for.

Lisenser
Adobe
Atea Video Connect
Bibsys - biblioteksystem
Brage - biblioteket
CANVAS - læringsplattform
Clarivate Analytics Biblioteket
Epost-filter GlobalConnect
IBS InventarXL Securityårslisens
Integrasjon av studentadministrative systemer
Kurskatalogen på nett
Mediasite
MS Office
Nettsider
Oracelisenser studentsystem
Questback
Signage as a Servicerlig - infoskjermer
SPSS statistikk-system
Time-edit Rom- og timeplanlegging
Wiseflow Elektronisk eksamenssystem

3.9.6 Porteføljestyling

KDI har satt i gang en kartlegging av pågående IKT-prosjekter og viktige digitaliseringstiltak, samt en kartlegging av lokale og sentrale IKT-løsninger som er i bruk i dag for å unngå at det etableres overlappende prosjekter og løsninger og at lokale prosjekter kommer til nytte for hele etaten.

I 2019 startet KRUS en renovering av nettsiden www.krus.no og for øvrig studieadministrative løsninger under videreutvikling. Videre er det en økt satsning på e-læring.

3.9.7 Utvikling av e-læringsprogram

KRUS har anskaffet moderne utstyr for opptak, redigering og distribusjon av forelesninger og presentasjoner. Studieavdelingen har produsert 5-10 videoer som brukes i undervisningen.

Tilbakeføring.no, undervisningsopplegg om unge domfelte, Play It Right prosjektet og inngått avtale med om bruk av Difi sin Virksomhetsplattform.

4 Årsregnskap og analyser

4.0 Innledning

Driftsutgiftene består av lønn- og personalkostnader til ansatte og aspiranter, drift og leie av lokaler, reiser (inkl. kursdeltakere og aspiranter), fagstoff, anskaffelser av inventar og utstyr, lisenser og leieutgifter, uniformer til aspiranter etc.

Inntektene består normalt av aspirantenes egenandel av skolemateriell, refunderte utgifter fra deltakelse av internasjonale prosjekter og forsknings- og utviklingsprosjekter.

4.2 Forutsetninger om økonomistyring

Budsjettet er delt opp i tidsperioder, avdelinger og prosjekter der hvor dette synes hensiktsmessig.

Det er en forutsetning at oppgavene skal dekkes innenfor tildelte budsjetttrammer.

En utfordring for økonomistyringen er at bevilgningene blir bekjentgjort tett oppunder driftsårets

	Beløp	%
Personalkost	53 089	57 %
Huskostnad	27 110	29 %
Øvrig drift	13 078	14 %
TOTAL	93 277	

begynnelse og 98% av utgiftene (se tabell) er relativt faste ved at de er knyttet til personal, husleie, kursvirksomhet, reiser, uniformer etc som i liten grad lar seg redusere med aktiviteten. KRUS er rigget for en aspirantmasse på ca 200. Med stor andel faste kostnader er stabilitet derfor viktig og KRUS anser det derfor viktig å utnytte eksisterende kapasitet mest mulig effektivt ved heller øke produksjonen (flere klasser, økt kursvolum) og

øke kvaliteten på leveransene (Bachelor-påbygg og høyskolekandidatstudiet) i tråd med kravene som stilles.

4.1 Overordnede budsjetttrammer for 2019

I statsbudsjettet/disponeringsbrevet var rammene for driftsutgifter 246,704 mkr og inntektene 1,058 mkr. Overførte midler fra 2018 var 12,442 mkr. Det totale budsjettet lød derfor på 259,146 mkr.

Lønnskompensasjon for 2019 ble fastsatt i desember og utgjorde en tilleggstildeling på 3,452 mkr.

Oversikt over endringer i rammen i 2019	Kap.post 043201	Kap.post 343203
Reserve fra tidligere år	12 442	-
Statsbudsjettet	246 704	1 058
BUDSJETT 2019	259 146	1 058
Kompensasjon for lønnsoppgjøret	3 452	-
Sum bevilgning	262 598	1 058
Faktisk påløpt	254 686	3 091
Avvik (underforbruk)	-7 912	2 033
Reserve overført til 2020	9 945	

* Fra 2017 er pensjonsutgifter overført fra Statens Pensjonskasse til hver enkelt statlig virksomhet. Denne prinsippendringen utgjør ca 14% i økte personalkostnader og skal kompenseres ved at enhetene får høyere bevilgninger.

I 2019 har KRUS redusert reserven av midler som kan overføres til neste år med 2,464 mkr. Beholdningen av overførte midler er på ca. 10 mkr.

Årsaken til at KRUS har bygget opp denne reserven er bl.a.

- stor variasjon i studentopptaket som skaper usikkerhet til bevilgningenes størrelse og kostnadseffekter
- Kort tid fra bevilgningene bekjentgjøres (oktober) til driftsperioden (januar ->)
- ABE reform
- Generell underfinansiering av virksomheten

Underfinansiering, utvidelse av studiene med Bachelor/enkeltemner og restanser av oppgaver gjør at denne reserven vil bli spist opp i 2020. I tillegg foretas utbetalinger i 2020 av forsinket lønnsoppgjør for 2019.

4.3 Resultater for 2019

4.3.1 Generelt

I studievirksomheten har KRUS hatt 3 kull gående i 2019. To av kullene er uteksaminert i 2019. Det har vært krevende både faglig og gjennomføringsmessig. I tillegg er det gjennomført 1. år av den 2-årig Bachelorutdanning (30 studenter). Forsknings-, utviklings- og kursvirksomheten har ligget på et normalt nivå. Til tross for tilførte ekstrabevilgninger og et større frafall av aspiranter (reduerte lønnskostnader) enn forventet så har økonomien blitt noe svakere ved at beholdningen av overførte midler er blitt redusert med 2,464 mkr.

Hovedtallene følger her:

	Akkumulert til og med 201912		
	Budsjett	Kontant	Avvik
☒ Inntekt fra tilskudd og overføringer	0	-2 000	2 000
☒ Andre driftsinntekter	-1 058	-1 091	33
Driftsinntekter	-1 058	-3 091	2 033
☒ Vareutgifter	0	1	-1
☒ Lønnsutgifter	207 090	212 124	-5 034
☒ Andre driftsutgifter	55 408	41 287	14 121
Driftsutgifter	262 498	253 413	9 085
☒ Større utstyrsanskaffelser	100	1 273	-1 173
Investeringsutgifter	100	1 273	-1 173
ORDINÆRT DRIFTSRESULTAT	261 540	251 594	9 946
☒ Finansinntekter	0	0	0
☒ Finansutgifter	0	1	-1
Finansinntekter og finansutgifter	0	1	-1
RESULTAT AV ORDINÆRE AKTIVITETER	261 540	251 595	9 945

4.3.2 Driftsutgiftene

Utgiftene er ca 9 mkr under budsjett. Forklaringen er at 12,4 mkr i overførte midler ligger inne i budsjettet. Sett bort fra overførte midler så KRUS hatt et overforbruk på ca 3,4 mkr i 2019.

På grunn av den usikre fremtidige budsjettsituasjonen har KRUS kjørt med et strengt kostnadsregime som har medført at en del aktiviteter er utsatt eller redusert. Det er vakante stillinger i flere avdelinger ved at ansatte-avgang ikke umiddelbart er blitt erstattet. Et økt volum av aspiranter i perioden 2017 til 2019, akkreditering og etablering av bachelorpåbygg har ansatte i studieavdelingen løst ved økt arbeidsbelastning. Forskingen har benyttet seg av pensjonister og deltidsengasjerte for å utføre de mest nødvendige oppgavene og i kursavdelingen har man avlyst kurs som ikke er regningssvarende. Imidlertid har streng kostnadskontroll også medført en restanse av uløste oppgaver.

4.3.3 Inntekter

Inntektene ble ca 2 mkr høyere enn budsjettert. Dette skyldes at KRUS mottok et forskudd (2 mkr) for 2019-2022 på overdoseprosjektet. I tillegg ble det avsluttet et prosjekt for BUFDIR (Innsatte med utviklingshemming) som innbrakte 0,6 mkr. i 2019. Aspirantenes andel av skolebøker ble iht budsjett, mens refunderte utgifter fra deltakelse i internasjonale samarbeidsprosjekter (Norway Grants) forventes å bidra først i 2020.

4.3.4 Økonomiske analyser

I det følgende kapittel følger historisk utvikling, analyser/kommentarer av sentrale måltall.

4.3.1 Personalutvikling

KRUS er organisert i 5 kostnadssteder med budsjettansvar. I tillegg er aspirantene samlet i egne kostnadssteder.

- Fag- og administrativt personell

ÅRSVERK

Kostnadssted	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Stab	4,7	5,2	6,0	6,0	5,0	5,0
Studier	27,5	30,8	29,5	29,1	29,8	26,3
EVU	10,1	10,4	11,0	9,3	8,3	9,0
Forsk	7,0	6,3	6,3	6,1	6,3	6,7
Adm	12,3	12,9	13,1	12,6	14,3	14,5
TOTAL	61,6	65,5	65,8	63,0	63,7	61,5

Totalt sett har bemanningen målt i årsverk vært stabil mellom ca 62 – 66 årsverk. Dette teller faste og midlertidige og deltidsansatte. Ressurser på korte timeoppdrag er ikke medregnet (f.eks sensorer, veiledning, forelesere)

- Aspiranter

Normalt aspirantopptak har vært 175+ hvert år. Tabellen viser antall lønnede aspirantårsverk etter frafall. I 2017 ble det tatt opp 75 ekstra på høsten og i januar 2018 ble opptaket utvidet med 25 ekstra.

ASPIRANTER	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Årsverk	346	344	346	368	445	391

Årsverk fordelt på kjernevirksomheten

KRUS sine kjerneoppgaver er utdanning av fengselsbetjenter (Studier), Etter- og videreutdanning og Forskning. Stab og administrasjonsavdelingen er støttefunksjoner. Nedenfor vises kjernevirksomhetens fullkost når støttefunksjonenes kostnader er allokert.

ÅRSVERK FORDELT PÅ KJERNEVIRKSOMHET

Kostnadssted	ÅRSVERK	%	Kjernevirksomhet
Stab	5,0	8 %	
Studier	26,3	43 %	63 %
EVU	9,0	15 %	21 %
Forsk	6,7	11 %	16 %
Adm	14,5	24 %	
TOTAL	61,5	100 %	100 %

Fordelingen er basert på antall årsverk i 2019.

4.3.4 Driftsutgifter 2014 -2019

Driftsutgiftene for fag- og administrativt personell gikk noe ned fra 2018 til 2019. Det henger sammen med at aspirantmassen var mindre og dermed lavere behov for personell. Lønnsforhandlingen er forsinket og effekten/etterbetaling kommer først i 2020.

Tilsynelatende har de totale driftsutgiftene (ekskl. aspirantkostnader) økt med over 30% fra 72,0 mkr til 93,3 mkr i løpet av 5 år. Tallene er imidlertid ikke direkte sammenliknbare fordi

1. fra 2017 ble pensjonskostnadene belastet enhetene og
2. medio 2015 flyttet KRUS fra nedslitte og billige lokaler til nytt hus på noe som medførte høyere løpende huskostnader og kantinekostnader, samt engangskostnader ifm flyttingen.

Øvrige driftskostnader har holdt seg noenlunde stabile i perioden.

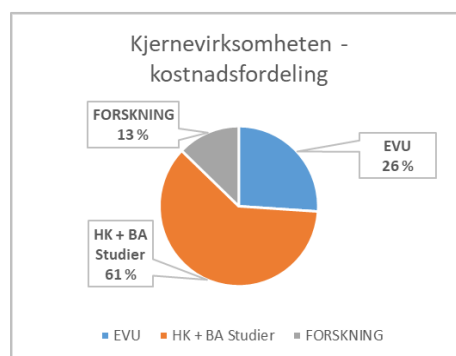
(1000 kr)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
KRUS TOTAL	72 064	80 213	82 086	89 660	94 418	93 277
Personalkost	38 086	39 860	42 321	47 727	49 917	49 238
Pensjonskostnad						
Flyttekostnad	10 992	9 399	-	-	-	
Huskostnad	8 887	14 011	23 765	25 111	27 068	27 110
Kantine	12	1 611	2 265	4 228	3 939	3 851
Driftskostnad	14 087	15 332	13 735	12 594	13 494	13 078

Totale kostnader fordelt på avdelinger vises i tabell under. I høyre kolonne vises kostnaden på kjernevirksomheten når støttefunksjonene (herunder huskostnader) er allokert.

KOSTNADER FORDELT PÅ KJERNEVIRKSOMHET

Kostnadssted	1000 KR	Kjernevirksomhet	%
Stab	5 930		
Studier	25 258	57 303	61 %
EVU	10 645	24 121	26 %
Forsk	6 633	11 853	13 %
Adm	44 811		
TOTAL	93 277	93 277	100 %

4.3.5 Inntekter

Inntektene hos KRUS kan variere fra år til. KRUS sikter mot å øke inntektene fra eksterne kilder. 2019 var derfor et godt år som følge av at KRUS mottok 2 mkr i forskudd fra Helsedirektoratet og forskningsmidler fra Bufdir knyttet til innsatte med utviklingshemming.

(1000 kr)

INNTEKTER	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	1183	3419	5138	2975	1092	3095

4.3.6 Virksomhetsområder

• Studier

Antall årsverk i grunnopplæringen har holdt seg ganske stabilt de siste årene, totalt ca 30 årsverk inkludert biblioteket (2) og verksbetjentutdanningen (1). I 2019 ser vi en reduksjon. Noe av reduksjonen skyldes interne forflytninger.

2019 var det siste året med økte aspirantkull. 100 ekstra aspiranter ble tatt opp høsten 2017 (+75) og januar 2018 (+75). Det har derfor vært ca 450 aspiranter under opplæring i på det høyeste i 2019. I tillegg har studievirksomheten hatt 30 bachelor-studenter.

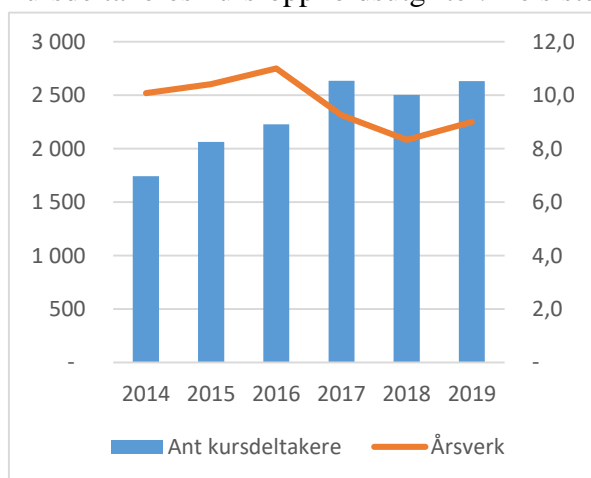
Studievirksomheten inkludert støttefunksjoner har kostet ca 57,3 mkr. Estimert studiepoengproduksjon har vært 23460. Ved sammenlikning med andre høyskoler og universitet regnes ikke huskostnader med i kalkylen av kostnad pr. studiepoeng. KRUS sin kostnad pr.

studiepoeng er 1605 kr som er omtrent halvparten av gjennomsnittlig kostnadⁱⁱ i høgskole- og universitetssektoren for øvrig. Imidlertid er variasjonen meget stor. Den viktigste årsaken til den lave kostnaden pr. studiepoeng er de 2 semestrene i praksis ute i fengsler som belaster KRUS i mindre grad.

HK + BA Studier	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Avdelingskostnader	19 373	22 369	20 818	22 876	25 492	23 685
Støttefunksjoner, VBU og bibl.	11 791	12 818	12 810	13 821	14 243	13 975
Hus, flytt, kantine	-	-	-	-	-	-
Aspiranter (årsverk)	346	344	346	368	445	391
Studiepoeng-produksjon	20 760	20 640	20 760	22 080	26 700	23 460
Kostnad/studiepoeng	1 501	1 705	1 620	1 662	1 488	1 605
Kost/asp.årsverk	90 070	102 287	97 189	99 721	89 293	96 316
Huskostnader fordelt	5 648	8 904	15 103	15 958	17 202	17 228
TOTALE AVDELINGSKOSTNADER	36 820	45 101	50 150	55 306	59 407	57 303

- **Etter- og videreutdanning (EVU)**

EVU avdelingen hadde en liten økning av bemanningen i 2019. Avdelingen dekker kursdeltakeres kurs-oppholdsutgifter. De siste årene har avdelingen kortet ned varigheten på kurs

og dermed redusert oppholdsutgiftene. Antall deltakere på kurs- og konferanser har en økende trend og tatt i betraktning en litt lavere bemanning så er dette en indikator på høyere effektivitet.

EVU	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Årsverk	10,1	10,4	11,0	9,3	8,3	9,0
Avdelingskostnader	9 633	8 274	10 539	9 871	9 570	10 645
Støttefunksjoner	3 818	4 155	4 015	4 392	4 376	4 239
Hus, flytt, kantine	-	-	-	-	-	-
Deltakerkostnader	2 048	1 198	2 792	2 495	2 044	1 793
Kurs-/utviklingskostnader	11 403	11 231	11 762	11 768	11 902	13 091
Utvikling 30%	3 421	3 369	3 528	3 530	3 571	3 927
Adm 15%	1 710	1 685	1 764	1 765	1 785	1 964
Kurs/konferanser	6 271	6 177	6 469	6 473	6 546	7 200
Ant kursdeltakere	1 743	2 063	2 228	2 635	2 505	2 634
Kostnad/deltaker	3 598	2 994	2 903	2 456	2 613	2 733
Huskostnader fordelt	2 758	4 348	7 374	7 792	8 399	8 412
TOTALE KOSTNADER	16 211	17 122	22 413	22 961	23 190	24 121

ⁱⁱ Arealkostnader er holdt utenfor

- **Forskning**

Årsverkene i forskningsavdelingen har vært stabilt rundt 6,3 årsverk de siste årene. Økningen i lønn 2017/2018 er skyldes pensjonsbelastningen som representerer vel 14% høyere personalkostnad.

FORSKNING	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Årsverk	7,0	6,3	6,3	6,1	6,3	6,7
Avdelingskostnader	4 730	4 499	4 901	6 107	6 488	6 633
Støttefunksjoner stab,adm	2 828	3 078	2 974	3 253	3 242	3 140
Huskostnader fordelt	482	759	1 288	1 361	1 467	1 469
TOTALE KOSTNADER	8 042	8 592	9 522	11 393	11 822	11 853

- **Aspiranter**

Aspirantenes kostnader er hovedsakelig personalkost og enkelte direkte kostnader så som uniformer, reiser, vaksiner, praksisveiledning o.l. De siste to årene er personalkostnadene steget betraktelig, men dette skyldes ekstra opptak ca 100 aspiranter og pensjonsbelastningen gjeldende fra 2017.

ASPIRANTER	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Årsverk	346	344	346	368	445	391
Avdelingskostnader	112938	114229	114299	138426	167999	161553
Personalkost	110688	112738	112419	137098	165273	159180
Driftskostnad	2250	1491	1880	1328	2726	2373
Asp.lønn/personalkost studieavd.	6,43	5,94	5,93	6,50	7,04	7,54

En indikasjon på effektivitet kan være å måle samlet aspirantlønn i forhold til undervisningsrelatert lønn. En økning i kvotienten indikerer en høyere effektivitet. Utviklingen fra 2018 til 2019 har derfor vært meget positiv.

4.3.7 Belastningsfullmakter

KRUS fikk i 2019 belastningsfullmakt på kap. 430, post 01 til implementering av Virksomhetsplattformen, en læringsplattform til bruk i intern opplæring. Belastningsfullmakten er på 150 000 kr i 2019. Den vesentlige ressursbruken er intern. Det er påløpt 13 000 kr fra eksternt leverandør ifm gjennomføring av opplæring av personale på KRUS (e-faktor). Det arbeides for tiden med bruk av virksomhetsplattformen på seksuallovbruddsprosjektet Fair Play.

KRUS fikk også en belastningsfullmakt på kap. 430, post 01 på 300 000 kr. til en følgeevaluering av pilotene på sømløs straffegjennomføring. Påløpte driftsutgifter består av reiseutgifter til pilotfengslene KRUS bokfører ikke lønnsutgifter for eget personell. Beskrivelse av prosjektet og status er gitt annetsteds i årsrapporten.

Prosj.nr	Navn	Påløpt	Bevilget
3040	Sømløs straffegjennomføring	28000	300000
3041	Virksomhetsplattform	13000	150000

KRUS er tildelt en belastningsfullmakt på 150 000 kroner over KDI's kapittel til prosjektet Situasjonsbetingede risikofaktorer for vold i fengsel – en pilotutprøving av *PRISM* (*Promoting Risk Intervention by Situational Management*) i 2019. Se beskrivelse under kap. 3.5.4.

Prosj.nr	Navn	Påløpt	Bevilget
8027	PRISM	19000	150000

I 2018 fikk KDI overført ubrukte FoU-midler fra 2017, tilsvarende 760 475 kroner, over kap. 400, post 23. Midlene skulle gå til ferdigstilling av to prosjekter:

- 1) *Tilbakefall og psykisk helse (150 000 kroner).*
- 2) *Tilbakefallsstudie – kriminalomsorgens påvirkning i forhold til sosioøkonomisk situasjon hos domfelte (800 000 kroner) og*

Ubrukte FoU-midler i 2018, totalt kr. 466 502, ble overført til 2019. Departementet forventet at prosjektene skulle ferdigstilles i 2019 og eventuelle ubrukte midler i 2019 vil ikke bli overført til 2020.

Det ble noen innsparinger på begge prosjekter. Prosjektet vedr tilbakefall psykiske lidelser ble slutført i 2018. Tilbakefallstudien er nærmere beskrevet annet steds i rapporten.

Prosj nr	Navn	Påløpt			Sum påløpt	Bevilget
		2017	2018	2019		
6040	Tilbakefall psykiske lidelser	22 977	158 388	-	181 366	300 000
8032	Residivforskning	166 671	285 584	240 000	692 256	800 000

Det finnes mye verdifullt datamateriell. Analyser og resultatene av prosjektene vil bli arbeidet med i 2020.

5 Styring og kontroll i virksomheten

5.1 Styringssystemer for KRUS

Justis- og beredskapsdepartementet og Kriminalomsorgsdirektoratet utgjør den sentrale ledelsen av kriminalomsorgen. Som forvaltningsorgan underlagt JD har KDI et ansvar for planlegging, iverksetting og koordinering av tiltak innenfor kriminalomsorgens totale virksomhet.

KDI er ansvarlig for å sette regjeringens kriminalpolitikk ut i praksis gjennom faglig ledelse, styring og oppfølging av etaten. Styring av KRUS skjer både i et ettårig og flerårig perspektiv. Styringsdialogen skal være dokumenterbar. Referater fra styringsdialogen oversendes RR.

Gjennom styringsdialogen gir KDI disponeringsfullmakt til KRUS, gir ressurser og fastlegger faglige prioriteringer, resultatmål og rapporteringskrav i henhold til sentrale føringer.

KDI skal sikre seg at KRUS har tilfredsstillende intern kontroll slik at fastsatte mål- og resultatkrav følges opp, ressursbruken er effektiv og virksomheten drives i samsvar med gjeldende lover og regler. Denne kontrollen utøves gjennom rapportering, tilsyn, evaluering og andre tiltak.

5.2 *Styringsdialog*

KDI skal gjennom styringsdialogen sikre god styring, oppfølging, kontroll og forvaltning av KRUS, herunder nødvendig styringsdialog som følger av UH-loven § 9-2., jf. styrets oppgaver.

Styringsdokumenter, utenom lover og forskrifter, som ligger til grunn for styringsdialogen er:

- Sentrale styringsdokumenter: Prop. 1 S, tildelingsbrev fra Justis- og beredskapsdepartementet
- Disponeringsbrev fra KDI til KRUS
- Referater fra styringsdialogmøter og etatsledermøter
- Kriminalomsorgens virksomhetsstrategi
- Plandokumenter fra KRUS (rammeplan, forskningsplan etc.)

Styringsdialogen skal sikre at:

- Styring av KRUS ivaretas etter UH-loven
- Fastsatte mål og resultatkrav oppnås, ressursbruken er effektiv og KRUS drives i samsvar med lover og regler
- KRUS rapporterer relevant og pålitelig resultatinformasjon
- Straks KRUS får kjennskap til vesentlige avvik i forhold til vedtatte planer eller disponeringsbrev, skal KDI informeres i egen sak. Det skal samtidig fremmes forslag om korrigerende tiltak.

KRUS skal innenfor sitt ansvarsområde sikre at fastsatte mål og resultatkrav oppnås på en effektiv måte. For å sikre dette skal KRUS:

- Planlegge med ettårig og flerårig perspektiv
- Etablere og gjennomføre en dokumentert intern styringsdialog
- Gjennomføre fastsatte planer
- Foreta evaluering og kontrollaktiviteter i samråd med KDI
- Rapportere om måloppnåelse og resultater (internt og til KDI)

Planene skal dokumenteres gjennom interne styringsdokumenter.

5.3 *Resultatoppfølging*

Den formelle rapporteringen fra KRUS til KDI foregår gjennom tertialrapporteringene og gjennom styringsmøtene mellom KDI og KRUS. KRUS skal sørge for at referater fra styringsmøtene blir samlet i en protokoll / er dokumenterbare. Referater fra styringsmøtene skal være offentlige.

KRUS rapporterer skriftlig på måloppnåelse og status på regnskap sammenlignet med budsjett hvert tertial. Perioder og frister fremgår av det årlige disponeringsbrev.

Hva inngår i hver tertialrapportering framgår av disponeringsbrevet. Både den økonomiske situasjonen og oppfølgingen av resultatkravene, inkludert status og tiltak for å nå de fastsatte målene skal beskrives i tertialrapporteringen.

Rapporteringen har gått som planlagt.

I 2019 har de formelle styringsmøtene blitt avholdt etter plan med et par unntak:

Styringsmøter i 2019

Tabell 11 Datoer for styringssamtaler

		Status
20. februar kl 1200	Styringsmøte (KDI arrangerer)	20. februar
23. april kl 1000	Styringsmøte (KRUS arrangerer)	25. april
26. juni kl 1200	Styringsmøte (KDI arrangerer)	26. juni
25.-27. september	Seminar (KRUS arrangerer)	kansellert
7. november kl 1200	Styringsmøte (KDI arrangerer)	7. november

Tabell 12 Datoer for etatsledermøter

		Status
9. januar	Etatsledermøte	9. januar
13. februar	Etatsledermøte	13. februar
13. mars	Etatsledermøte	13. mars
25. april	Etatsledermøte	23. april
15. mai	Etatsledermøte	15. mai
5.-6. juni	Utvidet etatsledermøte	11. juni
4. september	Etatsledermøte	4. september
15. oktober	Etatsledermøte	15. oktober
12. november	Etatsledermøte	12. november
3.- 4. desember	Enhetsledersamlingen	3.- 4. desember
17. desember	Etatsledermøte	Kansellert

6 Vurdering av framtidsutsikter

Det sies at KRUS har «*verdens beste fengselsbetjentutdanning*». Den posisjonen vil vi gjerne beholde i fremtiden.

Både samfunnsutviklingen generelt, og stadig nye utfordringer i kriminalomsorgen krever mer av utdanningen. KRUS har som oppdrag å levere kunnskapsrike og egnede fengselsbetjenter for å møte disse utfordringene. Omdømmebygging er derfor viktig. De beste kandidatene og fagressursene søker seg til de meste attraktive utdannelser. I dette markedet skal KRUS konkurrere.

KRUS har et sterkt fagmiljø med dedikerte og stabile medarbeidere. Det er viktig at denne kunnskapskapitalen forvaltes og tilpasses nye utfordringer.

Skolen ble høgskoleakkreditert i 2012 og bachelor-utdanningen ble godkjent i 2018. På sikt har skolen tatt mål av seg til å bli institusjonsakkreditert for å henge med i konkurransen. Dette fordrer at utdanningstilbudet utvides ytterligere med studiepoengbasert etter- og viderutdanning.

Hånd i hånd med utviklingen rundt oss går behovet for å produsere ny kunnskap som skal nå fram til yrkesutøverne i etaten, til andre utdannings- og forskningsmiljøer og samfunnet som helhet. Vi må etterstrebe en styrking av samarbeid med forskningsmiljøer nasjonalt og internasjonalt og hevde oss i medialandskapet.

KRUS har flere strategiske muligheter for å møte framtidens krav. En sammenslåing med politihøgskolen er utredet, andre utdanningsinstitusjoner kan være mulig, men også «stand alone» er et alternativ som kan være mulig med utstrakt samarbeid med andre institusjoner. For etaten vil det siste alternativet antakeligvis være å foretrekke. I så fall må KRUS videreutvikle en effektiv og profesjonell forvaltning og administrasjon noe som anses som fullt mulig.

KRUS har også som mål å være en aktiv og selvstendig premiss- og kunnskapsleverandør innefor sitt område ved f.eks deltakelse i strategisk viktige nasjonale og internasjonale råd og utvalg.

På kort sikt er digitalisering av egen organisasjon er høyst nødvendig, og KRUS er også sentral i digitaliseringen av kriminalomsorgen. E-læring, ny nettside, digital kommunikasjon er stikkord. Økt egen kompetanse er nødvendig i denne forbindelse. Sikkerhet er et kjerneområde med stadig nye utfordringer. Andre områder hvor fag- og kompetanseutvikling må styrkes er bl.a. psykiske syke, seksuallovbrytere og sedelighet, kvinnesoning, isolasjon, friomsorg etc.

Høgskoleakkreditering og bachelorpåbygg krever høyere kvalitet i alle ledd. KRUS er nå i en god posisjon til å løse disse oppgavene.

Vi har stor tro på at vi skal lykkes med tilstrekkelig forutsigbarhet politisk og økonomisk i kombinasjon med egne ressurser.

VEDLEGG 1 Oversikt over gjennomførte arrangementer fordelt på antall deltakere og region

Kurstype	Kat	Annet	Nord	Vest	Sør	Sørves	Øst	Alle
Konferanse om aktivitetstilbudet	A	34	7	13	30	20	55	159
Konferanse om isolasjon	A	51	6	1	36	19	78	191
Konferanse om kvinner	A	20	4	5	8	9	40	86
Konferanse om radikaliserings	A	30	0	8	12	2	40	92
Konferanse om samfunnsstraffen	B	9	6	6	21	3	40	85
Konferanse om seksuallovbrudd	A	17	5	9	20	3	29	83
Forskningskonferanse	..	73	0	0	2	2	6	83
Fag- og erfaringssamling for barneansvarlige	A	6	0	4	3	7	4	24
Fag- og erfaringssamling for narkotikakontrollfeltet	..	0	2	3	6	6	6	23
Fag- og erfaringssamling for ND	B	17	9	7	20	9	10	72
Fag- og erfaringssamling for RK	C	2	5	5	8	1	9	30
Fag- og erfaringssamling for RME	A	24	6	5	11	7	35	88
Fag- og erfaringssamling om §12	C	7	13	11	14	10	22	77
Fag- og erfaringssamling om overdosedødsfall	..	2	2	0	1	11	9	25
Fag- og erfaringssamling om forvaring	..	10	9	4	13	4	36	76
Fag- og erfaringssamling omom transepersoner	B	8	0	2	7	0	10	27
Fag- og erfaringssamling om unge	..	26	0	3	2	0	42	73
Fag- og erfaringssamling om EK	B	11	15	11	30	5	52	124
Barneansvarlig	..	4	0	3	9	7	7	30
Bygging av mestringstillit (BaM)	..	23	1	0	1	0	3	28
Doculive	B	1	0	7	2	0	7	17
Er-Yil- Kan (pre-pilot)	..	1	0	0	3	0	10	14
Er-Yil-Kan (pilot)	..	3	0	10	0	4	10	27
FOKUS	..	13	0	6	0	0	4	23
Forebygging av overdosedødsfall	..	5	2	0	2	8	12	29
Fysisisk maktanvendelse - Modul 2	..	0	1	0	2	3	5	11
Fysisisk maktanvendelse (FM)	..	0	5	4	13	20	25	67
Gjeldsarbeid	..	1	3	4	4	4	3	19
Grunnoppfølging i arbeidsmiljø	B	6	0	0	4	0	36	46
HMS Konferanse	B	20	10	16	38	19	62	165
Internkontroll - KIKS	B	0	1	1	9	10	23	44
Jus for ledere	..	2	2	2	2	1	11	20
Konfliktdependende kommunikasjon	..	0	0	2	1	0	9	12
Lederutviklingsprogram (LUP)	..	1	0	0	1	4	17	23
Operative førstebejtjener	..	0	1	7	1	0	2	11
Pappaprogram	..	4	0	0	3	0	6	13
Personsøk-kurs for hundeførere	..	0	2	2	1	2	0	7
Personundersøkelse	..	0	2	3	6	4	7	22
Prissetting, salg og markedsføring (arb.drift)	C	0	4	3	5	1	5	18
Produkt i utvikling (arb.drift)	C	0	4	0	10	2	17	33
Psykiske lidelser og personlighetsforstyrrelser	..	3	1	0	13	2	30	49
På vei	..	0	6	11	0	0	0	17
Radikaliseringkurs	A	5	0	2	3	1	9	20
Regnskap: Kontoplan, mva, rapporter, årsavslutning	B	2	1	0	5	0	5	13
Risikostyring og beredskapsledelse	..	2	1	3	4	6	2	18
Ruskunnskap	..	1	1	0	9	3	7	21
Ruspåvirket kjøring (RK)	..	0	3	3	1	4	2	13
Russamtalen	..	1	0	3	5	23	14	46
Saksbehandling og forvaltningsrett	..	0	7	2	1	2	11	23
Samling for lokale radikaliseringskontakter	A	6	4	14	12	10	19	65
Samling for lønnsansvarlig ved driftsenhet	B	2	5	4	12	5	18	46
Samling for radikaliseringskoordinatorene	A	0	2	2	3	1	2	10
Selvmondsforebygging (VIVAT)	..	3	2	1	9	1	27	43
Sinnemestring	..	3	3	1	2	3	17	29
Ungdomsstraff	A	41	8	4	4	2	30	89
YBU - Verksbetjentutdanning (3 & 4)	..	0	4	0	19	0	12	35
Totalt		500	175	217	463	270	1009	2634

VEDLEGG 2 Publikasjoner, kommunikasjon etc

1. **Baklien, Bergljot; Pape, Hilde Elisabeth.**
Øystein Skjælaaen: Meningen med rus. *Norsk sosiologisk tidsskrift* 2019 ;Volum 3,(6) s. 475-480
KRUS FHI
2. **Grønvold, Marit Elisabeth; Fransson, Elisabeth.**
Møter i mellomrommet : En studie blant høgskolekandidater i straffegjennomføring om deres forståelse av miljøarbeid i fengsel. *UNIPED* 2019 ;Volum 42,(02) s. 180-193
KRUS
3. **Hammerlin, Yngve.**
A Life in My Father's Violence: A critical essay (from a victim's perspective). *Annual Review of Critical Psychology* 2019 ;Volum 16. s. 1142-1177
KRUS
4. **Hansen, David.**
The global risk of radicalisation in prisons. *Justice Trends Magazine* 2019 ;Volum 5,(2) s. 34-35
KRUS
5. **Holm, Ragnhild; Nymo, Kirsti.**
På nett med lederopplæring. *Lensmannsbladet - Politilederen* 2019
KRUS PHS
6. **Kristoffersen, Ragnar.**
Discrimination against women sentenced to prison in Norway is a myth. *Comparative Penology blog* 2019
KRUS
7. **Kristoffersen, Ragnar.**
Er en forpliktende ideologi svaret på utfordringene i kriminalomsorgen?. *Samtiden* 2019 (4) s. 42-43
KRUS
8. **Kristoffersen, Ragnar.**
«Grunn til å mistenke at menn diskrimineres». *iTromsø* 2019
KRUS
9. **Kristoffersen, Ragnar.**
Individuelle forskjeller viktigere enn kjønn for behandlingen av fanger. *KILDEN : informasjonssenter for kjønnsforskning* 2019
KRUS
10. **Kristoffersen, Ragnar.**
Ingen systematiske studier om kjønnsforskjeller i fengsel. *iTromsø* 2019
KRUS
11. **Kristoffersen, Ragnar.**
Kvinnelige innsatte har ikke et dårligere soningstilbud. *Forskning.no : nettavis med nyheter fra norsk og internasjonal forskning* 2019
KRUS
12. **Kristoffersen, Ragnar.**
Kvinner i fengsel får mer av de viktigste tilbudene selv om de soner kortere. *KILDEN : informasjonssenter for kjønnsforskning* 2019
KRUS
13. **Kristoffersen, Ragnar.**
Looking for gender differences in Norwegian prisons is a distraction. *sciencenorway.no* 2019
KRUS
1. **Fransson, Elisabeth; Hammerlin, Yngve; Skotte, Sven-Erik.**
"Barn skal ikke i fengsel...men noen barn må." : En kritisk studie av ungdomsenhetene i Norge. Lillestrøm: Kriminalomsorgens høgskole og utdanningscenter KRUS 2019 206 s.
KRUS
2. **Orban, Franck.**
Mentorordningen i kriminalomsorgen: en prosessevaluering Rapport til Kriminalomsorgsdirektoratet ved Justis- og beredskapsdepartementet. Kriminalomsorgens høgskole og utdanningscenter: Kriminalomsorgens høgskole og utdanningscenter 2019 75 s.
HIOF KRUS
3. **Sandbukt, Ingeborg Jenssen; Friestad, Christine; Dugstad, Sjur; Khazaeni, Saghi.**
BASIS-prosjektet 2016-2019 (Behandling av seksuallovbruddsdømte i sør-øst). Oslo: Regionalt kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri Helse Sør-Øst 2019 (ISBN 978-82-8227-200-1) 84 s.
KRUS OUS

14. **Kristoffersen, Ragnar.**
Misvisende om mødre i fengsel. *Aftenposten (morgenutg. : trykt utg.)* 2019
KRUS
15. **Kristoffersen, Ragnar.**
Unyansert om kvinnesonning. *Klassekampen* 2019
KRUS
16. **Kristoffersen, Ragnar.**
Vige forholder seg ikke til fakta. *Klassekampen* 2019
KRUS
17. **Kristoffersen, Ragnar.**
Women sentenced to prison in Norway are treated favourably. *sciencenorway.no* 2019
KRUS
18. **Kristoffersen, Ragnar; Grøndahl, Pål.**
Debatt: Straffenivået i seksuallovbrudd må diskuteres. *Aftenposten (morgenutg. : trykt utg.)* 2019
KRUS
19. **Kristoffersen, Ragnar; Grøndahl, Pål.**
Seksuallovbrudd kan dømmes hardere enn drap. Det er urimelig.. *Aftenposten (morgenutg. : trykt utg.)* 2019
KRUS OUS
20. **Muller, Ashley Elizabeth; Bukten, Anne.**
Measuring the quality of life of incarcerated individuals. *International Journal of Prisoner Health* 2019 ;Volum 15.(1) s. 1-13
FHI KRUS OUS UiO
1. **Storvik, Birgitte Langset; Halvorsen, Erik; Kawaia, Naima.**
Rapportlære for kriminalomsorgen. Fagbokforlaget 2019 (ISBN 978-82-450-2528-6) 140 s.
KRUS
8. **Skotte, Sven-Erik.**
Sammenslåing av PHS og KRUS: - Er redd politifolk og fengselsbetjenter får en felles kultur. Politiforum [Fagblad] 2019-05-27
KRUS
21. **Nymo, Kirsti; Skotte, Sven-Erik.**
Look to Norway? Well *Comparative Penology blog* 2019
KRUS
22. **Skotte, Sven-Erik.**
Kriminalomsorgen er en dårlig rollemodell for de unge lovbrysterne. *Kritiskjussbloggen* 2019
KRUS
23. **Søndenaa, Erik; Friestad, Christine; Storvik, Birgitte Langset; Johnsen, Berit.**
Criminal Responsibility and challenges in the criminal justice system for people with intellectual disability in Norway. *Bergen Journal of Criminal Law & Criminal Justice (BJCLCJ)* 2019 ;Volum 7.(1) s. 97-109
KRUS NTNU OUS STO
24. **Søndenaa, Erik; Storvik, Birgitte Langset; Berit, Johnsen.**
Criminal Responsibility and Challenges in the Criminal Justice System for persons with intellectual disability in Norway. *Bergen Journal of Criminal Law & Criminal Justice (BJCLCJ)* 2019
KRUS STO
25. **Vatnar, Solveig Karin Bø; Friestad, Christine; Bjørkly, Stål.**
A comparison of intimate partner homicide to intimate partner homicide-suicide : evidence from a Norwegian National 22-year Cohort. *Journal of Interpersonal Violence* 2019
HIM KRUS OUS
26. **Vatnar, Solveig Karin Bø; Friestad, Christine; Bjørkly, Stål.**
The influence of substance use on intimate partner homicide : evidence from a Norwegian national 22-year cohort. *International Journal of Forensic Mental Health* 2019 ;Volum 18.(2) s. 99-110
HIM OSLOMET KRUS OUS

1. **Hansen, David.**
Ett blikk på faktorer for radikaliserings og noen tanker rundt tiltak. Fagmøte; 2019-05-23 - 2019-05-23
KRUS
2. **Hansen, David.**
Forebygging av radikaliserings i fengsel - forelesning i f.m. boklansering av boken: Forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme. Norske handlemåter i møtet med terror Lid, Stian; Heierstad, Geir (red.). Boklansering; 2019-06-03 - 2019-06-03
KRUS
3. **Vatnar, Solveig Karin Bø; Friestad, Christine; Bjørkly, Stål.**
A comparison of intimate partner homicide followed by suicide or not : evidence from a Norwegian national 22-year cohort. 3rd European Conference on Domestic Violence; 2019-09-01 - 2019-09-04
HIM KRUS OUS
4. **Vatnar, Solveig Karin Bø; Friestad, Christine; Bjørkly, Stål.**
Intimate partner homicide followed by suicide : bereaved perspectives. 19th Annual IAFMHS Conference; 2019-06-25 - 2019-06-27
HIM KRUS OUS
1. **Fransson, Elisabeth; Martinsen, Trond Jakob; Staksrud, Elisabeth.**
Rape in the age of the Internet. I: *Rape in the Nordic Countries: Continuity and Change*. Routledge 2019 ISBN 9780429467608. s. 189-204
KRUS UiO
2. **Hansen, David.**
Forebygging av radikaliserings i fengsel. I: *Forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme. Norske handlemåter i møtet med terror*. Gyldendal Akademisk 2019 ISBN 9788205518346. s. 153-173
KRUS
3. **Hansen, David.**
Radikaliserings i fengsel. I: *Kunnskapsbasert straffegjennomføring i kriminalomsorgen i Norge*. Fagbokforlaget 2019 ISBN 978-82-450-2410-4. s. 244-260
KRUS
4. **Nymo, Kirsti.**
Fengselsbetjent i dag - og i morgen. I: *Kunnskapsbasert straffegjennomføring i kriminalomsorgen i Norge*. Fagbokforlaget 2019 ISBN 978-82-450-2410-4. s. 332-341
KRUS
5. **Pape, Hilde Elisabeth.**
Forebygging under forbud. I: *Cannabisboka*. Universitetsforlaget 2019 ISBN 9788215034409. s. 126-140
KRUS
6. **Snertingdal, Mette Irmgard.**
Velferstatlige tjenesters organisering i kriminalomsorgen og et nesten 50 år gammel essay. I: *Kunnskapsbasert straffegjennomføring i kriminalomsorgen i Norge*. Fagbokforlaget 2019 ISBN 978-82-450-2410-4. s. 70-86
KRUS
1. **Hansen, David.**
IS-kvinnene som verken ble lokket eller lurt. Kilden - Kjønnsforskning.no [Internett] 2019-09-10
KRUS
2. **Hansen, David.**
Ny undersøkings: To av tre meiner debattklimaet har forverra seg. NRK Hordaland [Internett] 2019-08-28
KRUS
3. **Hansen, David.**
Our image of ISIS women is incomplete. <http://kjonnsforskning.no/en/2019/09/our-image-of-isis-women> [Internett] 2019-09-26
KRUS
4. **Johnsen, Berit; Kristoffersen, Ragnar.**
The case for capping all prison sentences at 20 years. Vox [Internett] 2019-02-12
KRUS
5. **Kristoffersen, Ragnar.**
– Lange straffer har ført til en dobling av seksualdømte i fengslene. NRK.no [Internett] 2019-04-08
KRUS
6. **Kristoffersen, Ragnar.**
Nyhetismorgen : Dobling i antall seksualdømte. NRK P2 [Radio] 2019-04-04
KRUS
7. **Nymo, Kirsti.**
Kutt og rehabilitering. NRK P2 [Radio] 2019-02-02
KRUS

VEDLEGG 3: Resultatmål i disponeringsbrevet

Nr.	Styringsparameter	Status
-----	-------------------	--------

1. Oppfølging knyttet til delmål 1

Mål 1	En grunnutdanning som dekker kriminalomsorgens behov for kvalifisert personell		
S 1.1	Andel rekrutterte aspiranter med annen kultur og språkkompetanse enn nordisk og engelsk ⁱⁱⁱ	10 %	Kull Vår19: 6 % Kull Vår20: 12%
S 1.2	Andel rekrutterte kvinnelige aspiranter	45 %	Kull Vår19: 45 % Kull Vår20: 44%
S 1.3	Aspirantevalueringer	En score på ^{iv} minst 4,0	2019: 4,38
R 1.1	Antall aspiranter, og frafall siden opptak (endring ift opptak)		Kull Høst17: 0 av 75 Kull Vår18: -18 av 201 Kull Vår:19: -1 av 152
R1.2	Oppfølging av tiltaksplan for god og likeverdig straffegjennomføring for samiske innsatte og domfelte		Se årsrapporten kap.3.3.2
O 1.1	Prognose for klasseopptak ved KRUS		Se årsrapporten kap.3.3.2

2. Oppfølging knyttet til delmål 2

Mål 2	Utvikle og gjennomføre en etter- og videreutdanning som dekker etatens behov		
Nr.	Styringsparameter	Status	
S 2.1	Gjennomsnittscore for brukertilfredshet for etter-utdanningen	Mål: 6 Faktisk: 8	
S 2.2	Gjennomsnittsscore for overordnet tilfredshet og læringsutbytte av bachelorstudiet	Ikke tilgjengelig grunnet studiet ikke er ferdig	
O 2.1	Innsending av forslag til KRUS-katalog for 2019	Levert	
O 2.2	En kartlegging av behovet for etterutdanning i kriminalomsorgen	Levert	
R 2.1	Antall deltakere på etter- og videreutdanning i regi av KRUS	2634	
R 2.2	Antall studenter på bachelorprogrammet	Kull 2019: 30 Kull 2020: 30 Enkeltemner: 74	
R 2.3	Status i arbeidet med å lage nettbaserte løsninger for opplæring	Se årsrapporten under kap 7.6.3	

3. Oppfølging knyttet til delmål 3

Mål 3	Forskning som bidrar til fagutvikling, utdanning, god praksis og gode beslutningsgrunnlag i kriminalomsorgen		
S 3.1	Antall artikler publisert i anerkjente tidsskrifter og bøker i 2019	Mål: 7 Faktisk oppnådd: 27	
O 3.1	Rapportering på forskningsplanen	Ny forskningsplan ferdigstilles i 2020	
O 3.2	Kapasitetsprognoser	Levert	
O.3.3	Utvikling av forskning vedrørende tilbakefall	Se årsrapport	

Mål 5	Deltakelse i internasjonalt samarbeid		
R 5.1	Gjennomførte prosjektaktiviteter	30.01.2020	

	Personalpolitikk		
R 6.1	Status/tiltak - andel kvinnelige ledere	80%	

ⁱⁱⁱ Alle aspiranter som tas opp på KRUS skal oppfylle minstekravene.

^{iv} Score på samlet vurdering av overordnet tilfredshet med studiet og læringsutbytte

R 6.2	Planlagte og gjennomførte tiltak for å fremme likestilling	Se årsrapporten under Personalpolitikk
R 6.3	Inkluderingsdugnaden	Se årsrapporten under Personalpolitikk
R 6.4	Antall lærlinger	1 på IKT

Oppgaver og rapporteringskrav – styring og utvikling på IKT-området		
O 7.1	Et oppdrag om utvikling av E-læring	Se årsrapporten under kap. 7.7.3
R 7.1	Antall lisenser	Se årsrapporten under Kap 7.7.1
R 7.2	IKT-prosjekter og utviklingsplaner	Se årsrapporten under 3,6

Rapporteringsfrister i 2019

Periode	Frist for rapport til KDI	Faktisk rapportert fra KRUS
Årsrapport 2018	25. januar 2019	8. februar 2019
Første tertial 2019	15. mai 2019	15.mai 2019
Andre tertial 2019	13. september 2019	12.september
Årsrapport 2019	24. januar 2020	24. januar 2020

Tabell 10 Rapporteringskrav for 2019 under økonomi

Rapportering	Frist	Statur
Status regnskap/budsjett	Hvert tertial	Levert
Status SPK regnskap/budsjett	Hvert tertial	Levert
Effekten/utgifter forbundet med lønnsoppgjøret i 2019 for 2019	Andre tertial	Levert
Effekten/utgifter forbundet med lønnsoppgjøret i 2019 for 2020	Andre tertial	Levert